

GHIŢĂ

Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

cu o prefaţă de
Petru Cimpoeşu
şi Cuvînt înăuntru
de Sorin Preda

Editura LiterNet,
2002

GHIŢĂ

Mini-roman de Cătălin Gavriliu

cu o prefaţă de Petru Cimpoeşu şi Cuvînt înăuntru de Sorin Preda

Redactori: Delia Oprea doprea@liternet.ro, Iulia Cojocariu icojocariu@liternet.ro

Imagine copertă si ilustraţii: tablouri © **Rafael Dhyan Holguin** http://www.lavanda-field.fr.st
Pictor şi fotograf franco-columbian, a expus în România in anul 1997. De atunci, a păstrat o legătură specială cu această ţară...

Editor format .pdf Acrobat Reader: Iulia Cojocariu

ISBN: 973-85695-3-2
Editura LiterNet
http://editura.liternet.ro
office@liternet.ro

Scriu aceste cuvinte într-o oarecare cunoştiinţă de cauză, cel cu stigmatele recensământului abia plecând de la mine. Aşadar se pare că am 34 de ani, o soţie şi o amantă declarate, un copil de sex feminin de asemenea recunoscut şi câteva cărţulii de existenţa cărora, spre surpinderea mea, omul cu mapa verde nu s-a interesat. Vă spun vouă, aşa, din inerţia declaraţiilor anterioare. Apartamentul meu are 70 mp, prozele scurte sunt in număr de opt, în vreme ce mini-romanele nu depăşesc trei unităţi statistice. Repet, am zis astea într-o aproximativă cuprindere a fenomenului, n-o luaţi chiar de bună declaraţia, la urma urmei rămâne tot ce vreţi dumneavoastră.

Cătălin Gavriliu

22 martie 2002

GHIŢĂ

Mini-roman de Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

CUPRINS

Prefață 5
I.. 7
A. 7
B. 9
II 18
A. 18
B. 21
III.. 25
A. 25
B. 38
IV 44
A. 44
B. 53
V 56
A. 56
B. 67
VI.. 71
A. 71
B. 77
VII 83

GHIȚĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

Prefață

de Petru Cimpoeșu

Omul din invizibil

Cătălin Gavriliu ar fi putut şi ar fi meritat să-şi publice de mult prima carte. Nu ştiu care ar fi trebuit să fie aceasta. A scris şi proze scurte, şi romane, şi piese de teatru. Dar nu s-a grăbit. Răbdarea şi un anumit mod defetist de a fi l-au ţinut în afara competiţiei. Poate şi un anumit orgoliu. Căci omul acesta în definitiv timid ţinteşte la vîrf. Se vrea egal cu cei mai buni.

Din păcate, în urmă cu cîţiva ani, o boală necruţătoare a început să ridice un zid de ceaţă între el şi ceilalţi. El nu ne mai vede pe noi, cei din lumea vizibilului. Am scris într-un alt context că există lucruri pe care nu le vedem decît în întuneric, sau închizînd ochii. Gavriliu nu are nevoie de acest artificiu. El trăieşte într-un univers în care forma lucrurilor se constituie din însuşiri străine luminii. Are acces direct la invizibil. În matematică se spune că, pentru ca două lucruri să poată fi adunate, trebuie ca ele să aibă cel puţin o asemănare şi cel puţin o deosebire. Cel puţin cîte o însuşire comună şi cel puţin cîte o însuşire diferită. Altfel spus, pentru ca două lucruri să poată fi adunate, ele trebuie mai întîi să poată fi scăzute. Compoziţia literară e o astfel de adunare, căci înţelesul unei propoziţii depinde de înţelesul fiecăruia din cuvintele care o compun, dar cuvintele au înţeles numai împreună cu legăturile dintre ele, în cadrul unei propoziţii. Legături invizibile şi, mai mult, indefinibile, ceea ce poate crea impresia falsă că nu ar exista. Pe această cale ajungem a defini invizibilul real!

Editura LiterNet,
2002

Cătălin Gavriliu s-a familiarizat cu invizibilul şi se duce către acesta cu ochii mari. Forma, pe care noi o asociem în mod obligatoriu şi involuntar vizibilului, el o asociază emoţiei. Astfel, lucrurile devin ceea ce sentimentul face din ele. Abisul lor se demască brutal.

Poate de aici vine şi impresia că proza lui conţine o anumită brutalitate, uneori exhibată. Personajele lui sînt nişte "apucaţi" în derivă, fantaşti într-o lume a materialismului grosier. Chiar dacă mediul în care ele se mişcă pare să ne fie la îndemînă, căci subiectul e ales cel mai adesea din realitatea imediată, scriitura lui Gavriliu transformă, pe urmele lui Blecher, această realitate în irealitate. Întîmplările au ceva straniu, imprevizibil, paradoxal; cîteodată curg fără sens, se desprind din matca epicului, se rup de firele coerenţei. Angoasa pîndeşte la fiecare colţ de pagină.

Personal, prefer paginile lui comice. Acolo devine clar că avem de a face cu un talent exploziv, pe care numai o înţelegere greşită a modelor literare îl poate deturna. Mi-aş permite să-i recomand eliberarea de sub presiunea teoriilor nominaliste. Faptul că noi am putea hotărî să împărţim anul în 13 luni, sau ziua în 28 de ore nu schimbă cu nimic viteza de rotaţie a Pămîntului. Mai departe, faptul că noi numim "viteză" şi rotaţie" anumite lucruri şi că am putea să numim aceleaşi lucruri cu totul altfel nu schimbă cu nimic starea lor primordială.

Cătălin Gavriliu "vede" la prima ochire caracterele şi ştie să le pună într-o relaţie productivă literar. Cred că tocmai acest lucru îl aştept de la el. Să se accepte pe sine aşa cum e, să înţeleagă că performanţa nu ţine întotdeauna şi în mod obligatoriu de noutate sau de originalitate.

Petru Cimpoeşu

Editura LiterNet,
2002

Pentru Radu Sergiu Ruba şi Mircea Bucur, vocile mele păzitoare

I

Nela era o femeie care, dacă apucai să-ţi spună adio, puteai fi sigur că n-o s-o mai vezi decît, poate, pe lumea cealaltă. N-avea importanţă cît de greu atîrnau lanţurile, atunci, de gîtul, mîinile şi picioarele cuplului pe care îl forma cu respectivul. Fără nici o ezitare, îi scotea în stradă bagajele celui care, **în camera ei**, îndrăznise să-i înroşească obrajii de ruşine. Cum a putut să aibă încredere în promisiunile ăluia, că n-o să-i strice bucuria de a sporovăi în linişte, la o ţigară şi-un manuscris, pe balcon, cu prietena ei de cenaclu?

Nici unul dintre bărbaţii cărora se oferise, cu contract, să le găsească un colţişor în inimă nu scăpase de această clauză. Nici măcar Darie, deschizătorul listei...

Nu avea însă deloc simţul negocierilor. Plăcerea de a se lăsa furată de aparenţe, bucuria de a găsi ceva bine spus şi apropiat - eventual - de-o meditaţie proprie, îi întreceau cu mult teama dinaintea unei relaţii noi. Jumătatea de an de cvasi-libertinaj, sărbătorită în lacrimi noaptea trecută, nu-i clintise convingerea că totul este reparabil printr-un simplu STOP rostit cu voce fermă la momentul oportun. Filozofia de fată bătrînă, subversivă la adresa tatălui autoritar, îi făcea şi mai atrăgătoare acum ispita de a se arunca de bunăvoie în gura lupului. Visele ei din ultima vreme abundau în ţîşniri pe fereastră. Programul de zbor stradal începea imediat ce degetele trecute prin geam îi semnalau că nu există pericolul de a-şi zdrobi oasele

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

căzînd de la etajul 4 al căminului de nefamilişti. Nu era doar descătuşarea sufletului ei de poetă, ci şi un divertisment nocturn care venea să suplinească lipsa de mişcare de peste zi. Autobuzul o ducea în fiecare dimineaţă pînă la serviciu, în extremitatea nordică a oraşului.

Vindea bere la dozator, în tîrgul permanent de acolo. Ea însăşi ceruse, la începutul verii trecute, să fie mutată aici, după ce constatase că săptămîna de probă îi adusese nu doar un cîştig bănesc, ci şi un plus de inspiraţie, care o făcuse mai încrezătoare în destinul ei literar. Nu-i mai păsa că şefii de la "Aurora" amînau tot mai înspre aşternuturile albe să-i dea sponsorizarea promisă. Volumul de debut a crescut în vremea asta de la seară la seară. Avea deja 24 de ani, pusese deoparte bani de-o particulară, dar nu îndrăznea încă să păşească în viaţă, fără o carte proprie sub braţ, dincolo de punctul în care o lăsase secţia Alimentaţie Publică a Liceului Economic absolvit. Singura ei speranţă rămăsese temutul scriitor local Costi.

În acea zi, Nela nu era tocmai în apele ei.

Îşi îmbrăcă şorţul, conectă butoiul la dozator cu o îndemînare de maestră, după care începu fără nici un chef bătălia pentru cît mai mulţi clienţi. Adversara ei directă era atît de slab pregătită, încît reuşise să-i înfrîngă, prin non-combat, orice spirit competitiv. N-o mai privea cu duşmănie, ci ar fi vrut chiar s-o ajute. Nu putea servi în locul ei, dar măcar i-ar da nişte manuale de tehnică a vînzărilor, să-şi însuşească noţiunile elementare, căci or s-o dea afară mafioţii ăia ai ei, şi era păcat, azi, cînd e atît de greu să-ţi găseşti o slujbă.

Se simţi dintr-o dată solidară cu Ana. Era evident că se rătăcise în acel bîlci - ca şi ea, Nela, o poetă între bere, mici şi muzică dată la maximum. Probabil că dorise, ca şi ea, să îmbrăţişeze domeniul umanist, dar s-au opus de bună seamă părinţii, materialişti. Drama vecinei de tarabă era însă mai mare, întrucît la 35 de ani, cît părea să aibă Ana, nu mai putea lua viaţa de la capăt. În schimb, pe Nela, cu copil sau fără, odată poeziile publicate, nimeni n-o va mai opri să facă Filo la FF.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

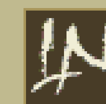
Editura LiterNet, 2002

N-am să fac filozofia handicapului în rîndurile de mai jos, deoarece ştiu că asta pritociţi voi toată ziua în aşa-zisele clipe de meditaţie. Luaţi fărîma de accident care v-a aruncat în nevoia specială şi o aduceţi în doi timpi şi trei mişcări la dimensiunea unui cataclism global, nu-i aşa? Vă trădează glasul de "dincolo" cu care răspundeţi celei mai banale chemări pe care viaţa are neinspiraţia de-a v-o face în prelungile voastre pauze existenţiale. Este ca şi cum te-ar prinde soneria oaspeţilor anunţaţi tronînd în chiloţi peste o mizerie de nedescris. Ce altceva să gîndească despre tine oamenii ăia, decît că eşti un nesimţit, atîta vreme cît tu, în viaţă fiind, îţi baţi joc de propriul tău plan persuasiv cu care ai reuşit cîndva să învingi rezistenţa anticoncepţională a părinţilor tăi? Ţii minte cînd i te boceai nevinovatei tale mame, pe vremea cînd ea nici nu terminase liceul, iar bărbatul îi era cunoscut doar de pe planşele anatomice, "Dar pe mine cînd mă aduci pe lume? Hai, fă-mă odată, că de la grădiniţă tot zici că mă faci, şi nu mă mai faci!"? Aşa o băteai mereu la cap, îndeosebi cînd numai la plozi n-ar fi trebuit să-i stea gîndul, ci la teza de-a doua zi. Responsabilitatea ta pentru eşecul ei la examenul de bacalaureat din vara lui 1986 este maximă.

"Aşteaptă, băi Gheorghiţă, nu mă mai bîrîi, că simt că-mi sar creierii!" îţi zicea ea cu frumosul, încercînd să-şi bage în ţeasta ocupată de tine, formulele integralelor trigonometrice. La început, le-ai făcut loc sinusurilor şi tangentelor acelora, privindu-le ca pe-un sac de ciment cu care erai silit să împarţi camera pînă cînd o apărea vreo comandă în construcţii. Apoi însă ai hotărît să te joci cu ele, mutîndu-le dintr-o diferenţială în alta, făcînd un talmeş-balmeş pe care nici un meditator din lume n-ar fi reuşit să-l descurce în puţinele zile cîte mai rămăseseră pînă la proba de matematică. Ca un făcut, de parcă nu fusese de-ajuns simulacrul cu păpuşile, i-a venit ciclul exact în clipa în care terminase de transcris subiectele de pe tablă.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

Treiul şapteşcinci i se păru, la afişarea rezultatelor, o notă care nu reflecta nici pe departe dezastrul de la faţa locului, ci se datora mai curînd onorabilei ei prestaţii de-a lungul anilor de liceu, întrezărită de profesorii care îi recunoscuseră scrisul. Ai ei n-au vrut să se implice în realitatea examenului dincolo de marginile onestităţii, ceea ce îl împiedică pe domnul Ursu să-şi verse necazul într-un potop de palme şi înjurături la adresa celor două femei din casă, acceptînd fără scrîşnete vizibile să achite cu încă o criză de ulcer prostia de a se fi încrezut în dreptate.

Pînă la urmă, ca s-o laşi în pace în sesiunea din toamnă, a trebuit să te trimită la ţară, să-i calci pe uliţele ciobурilor de copilărie petrecută de ea la bunici, pe Valea Trotuşului, în scurtele opriri ale Daciei familiale pentru umplerea portbagajelor cu mere, pere, nuci, mălai etc. Ţi-a plăcut atît de mult să respiri aerul proaspăt al amintirilor mamei tale, încît ai revenit în forţă şi, după succesul ei - 9,08 -nu te-ai lăsat pînă cînd nu ţi-a făcut cunoştinţă cu toate rudele de care avea cît de cît habar. Erai atît de cicălitor, încît nu de puţine ori a fost nevoită să inventeze pe loc biografiile unor chipuri, nume şi voci de mult uitate, dar care, cine ştie cum, ţi-au stîrnit un interes bolnăvicios.

Ratase facultatea în acel an şi nu avea nici o şansă de angajare, ba chiar se aştepta dintr-un moment în altul să alunece sub incidenţa legii vagabondajului, din cauza refuzului tatălui ei de a-şi pune obrazul pentru o absolventă a unui liceu faimos prin discrepanţa dintre certificatul de calificare emis şi acoperirea lui în practică.

Domnul Ursu era un director respectat în micuţa fabrică de bere a oraşului. Îşi sancţionase odată propria nevastă pentru întîrzieri repetate la serviciu, deşi ştia foarte bine pricina medicală a acestora, chiar el ducînd-o la dispensar galbenă ca lămîia, cu faţa răvăşită de teama pierderii sarcinii. Se mîndrea cu fapta asta, pe care nu uita s-o invoce de cîte ori venea vreun angajat să-i ceară un favor.

Editura LiterNet, 2002

I se dusese vestea de om cu care nu-i chip să te înţelegi altfel decît recurgînd la anonima violenţă a mercenarilor. Însăşi soţia lui a plătit un zilier să-i mai tempereze conştiinciozitatea printr-o metodă cauzatoare de spaimă mai mult decît de răni, dar băiatul a greşit doza şi l-a expediat pe Ursu foarte aproape de porţile cerului, de unde doar sincera ei părere de rău a reuşit să-l aducă înapoi la cele şapteşcinci de kilograme ale lui, păr şaten, un metru optzeci înălţime, treişpatru de ani, cu o uşoară deformare a coloanei vertebrale. Nu i-a mărturisit însă, ci doar a lăsat să se străvadă o oarecare legătură între ea, Sonia, şi cumplita bătaie încasată de el, Radu, vinerea trecută, noaptea, pe cînd catadicsea să se întoarcă acasă la nevasta lui alăptîndă, smuls din braţele dosarelor mai mult de foame şi somn decît de dorul fetiţei. Licărul de spaimă din privirea convalescentului i-a fost de-ajuns să uite umilirea acelor zece la sută opriţi din salariul lunii octombrie ca tribut al corectitudinii. Era, în sfîrşit, împăcată.

De-acum încolo n-avea decît să-şi vadă de familie mai mult decît înainte, dacă dorea să nu mai aibă de-a face cu înfricoşătoarea ei putere de a i se împlini blestemele, gîndea Radu, căci era convins că week-end-ul de spitalizare i s-a tras de la vorbele şuierate de nevastă-sa în birou, de faţă cu toată acea lume chemată înadins să asiste la momentul în care şeful îi înmînează propriei consoarte plăcinta meritată pentru repetatele ei întîrzieri la program, vreo doi de la Personal, Nuţi de la Financiar şi alţi cîţiva inşi obişnuiţi cu mania lui de a-i lua ca martori la orice act decizional care implică riscul unei răzbunări ulterioare din partea sancţionaţilor, stat-major care a înţeles prea repede ceea ce trebuia să rămînă din acea spălare în public a rufelor murdare ale familiei Ursu şi a uitat să se constituie ad-hoc în instanţa morală care, poate, ar fi lămurit-o pe Sonia că nu era îndreptăţită să cheme în ajutor legea locului, ultima soluţie a însetaţilor de revanşă cu orice preţ, "Dacă n-o să-mi ajungă banii de trusou, te amendez şi eu la pat!".

Pagina anterioară

Cuprins

Pagina următoare

GHIŢĂ
Mini-roman de Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

În lunile următoare, într-adevăr, Sonia a refuzat cu încăpăţînare să primească vreun ban de la el, menţinînd cheltuielile casnice şi de întreţinere a sarcinii - şi-apoi a bebeluşului - în limitele salariului ei de economistă, obligîndu-l astfel pe Ursu nu doar la abstinenţă sexuală şi gurmandă - începută înainte de a fi coborît firesc bariera graviditäţii acute şi prelungită dincolo de bunul simţ al post-lehuziei celei mai tîrzii - ci şi la reconsiderarea rolului său în famile, căutătura ei ucigătoare făcîndu-l nu o dată să se simtă util doar în măsura în care muşchii săi, părul său, oasele sale îi sunt valorificate ca atare, la preţul pieţei. Aşa că tocmeala bătăuşului avu darul de a readuce pacea în familia Ursu, bunicii tăi dinspre mamă.

Dar degeaba îţi spun toate astea. Acum nu mai eşti curios să-ţi cunoşti familia. Eşti mort de zece ani, ai avut şase degete la mîini şi ceva gelatinos în loc de creier. Vezi că ştiu? Stăteai în pătuţ cu un alt monstru. Mămica a uitat de tine. Se simte exonerată de vină, fiindcă tu ai fost cel care a adus-o la nebunia de a se împreuna cu Ciocan. Minte, tu-i America ei...

Ai o bunică tare gureşă. Am cunoscut-o ieri, la pîine. Mi-a spus pînă şi faptul că maică-ta a păstrat duplicatul tău imaginar.

Despre taică-tu n-a trebuit să-mi vorbească prea multe, deoarece toată lumea îl cunoaşte ca pe un cal breaz. Vrei să-ţi zic povestea lui? Bine, dar să-mi aminteşti la urmă să i-o trimit şi lui nenea Nedelciu.

Să ştii că m-am documentat serios în problema pedigree-ului tău. Am ajuns cu săpăturile în pivniţa unui conac, unde Primul Ciocan era mai mare peste vinurile şi ţuicile boierului Zola. Actele care mi-au căzut în mînă spun că Întîimergătorul era un băiat care ura alcoolul! Pur şi simplu, băi Ghiţă, vărsa în secunda următoare celei în care ducea paharul la gură. În schimb, îi plăcea foarte mult să citească. Tocmai datorită acestor calităţi, atît de rare pe meleagurile noastre, boierul Zola i-a încredinţat cheile de la pivniţă.

Editura LiterNet, 2002

Pagina anterioară
Cuprins
Pagina următoare

Numai că nu ştiu ce nu-i plăcea boierului la ochii lui Ciocan. "Ăsta te vinde la prima cotitură, pe doi gologani!", îşi zicea stăpînul, care apuca tot mai reticent cupa din mîna slugii sale. A mers pînă acolo cu neîncrederea, încît i-a găsit o chichiţă, şi l-a alungat de la conac. După numai o lună, însuşi Zola i-a bătut la poartă, rugîndu-l să se întoarcă în beci, fiindcă succesorii lui - patru la număr, între care şi cîteva rude bune de-ale boierului! - se dovediseră a fi nişte beţivani şi hoţi fără pereche. "Scote-ţi-aş eu ochii ăştia!", ar fi vrut să-i spună, totuşi, argatului său reîntors. Angoasa inexplicabilă nu dispăruse.

Pînă la urmă, boierul îi ceru lui Ciocan să guste el mai întîi din cană, deoarece, îi mărturisi, se temea să nu fie otrăvit. "Asta nu înseamnă că nu mă bizui pe tine, Ciocane. Cred mai degrabă că e o boală psihică. Şi cocoana mea soarbe din ceai - făcut cu mîinile ei! - înainte de a mi-l servi...

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

De bucătăreasă, ce să mai zic? Vezi şi tu că a ajuns ca o scroafă de cînd nu mai am încredere nici în bucatele ei, în nimeni", se grăbi să adauge Zola, atent ca nu cumva Ciocan să se simtă jignit şi să plece iarăşi. Şi, ca să fie mai convingător, îi dădu în grijă şi bogata lui bibliotecă. La început, i-a fost greu nu doar străbunicului tău, ci şi boierului, pe hainele căruia vomita de cele mai multe ori pivnicerul. A tot mărit distanţa la care Ciocan trebuia să deguste licorile, pînă cînd lui Zola îi veni ideea să-l urmărească, de la masă, prin binoclu, pentru a nu mai fi împroşcat cu zeama acră. Niciodată însă nu reuşea să-şi desprindă ochii la timp, înainte ca sluga lui să verse.

Asta a fost salvarea boierului: greaţa dinaintea lui Ciocan devenise atît de puternică, încît biruise chiar Obsesia! Prefera să moară otrăvit, decît să-şi mai vadă credincioasa slugă borînd.

Dar i-au trebuit cîţiva ani buni pînă cînd să ajungă la gîndul ăsta, vreme suficientă ca strămortul tău să devină, pe nesimţite, un alcoolic. De altfel, a murit înecat în propria-i vomă, în noaptea în care îi turnase din greşeală şoricioaică lui Zola în vin. Cînd au venit să-l aresteze, jandarmii n-au găsit-o vie decît pe stră-străbunica ta bucătăreasa, care îşi bocea soţul.

Dacă ar fi ştiut că avea în burtă un purcel de trei luni, probabil că şi-ar fi smuls părul din cap, căci îi erau atît de vii în ureche blestemele lui Ciocan din clipele în care ea refuzase să-i mai umple paharul. "Să dea Dumnezeu să feţi pe nara stîngă, să n-ai parte de fete - tu-le America mamii lor! - ci numai de şeptilici cît şoarecul, dacă nu torni ACUMA!", bîiguia Ciocan.

Bucătăreasa se înspăimînta cînd îl auzea vorbind astfel. Nu mai semăna deloc cu bărbatul care o fermecase odinioară printr-un limbaj ales, cules din cărţile boierului. "De ce blestemi, Ciocane?", îl întreba grăsanca, după ce aştepta să-şi facă efectul noua doză de ţuică administrată bărbatului. "Fiindcă asta-i arma săracului!", îi răspundea el scurt. De atunci, titlul de "beţivul satului" nu a mai părăsit familia tatăui tău, Ghiţă dragă.

Editura LiterNet,
2002

Străbunicul tău a murit la 41 de ani, ars de viu în bordei, fireşte, ca urmare a consumului de alcool. Pe acelaşi fond, bunicul tău a comis un accident de bicicletă, care i l-a ridicat la cer tocmai cînd tatăl tău avea mai multă nevoie de el, la Aritmetică şi Citire.

Voi, cei din neamul Ciocanilor, n-aţi avut neveste. Singuri v-aţi purtat de grijă, după ce mamele vă abandonau în braţele celor care le-au comandat produsul respectiv.

Îi spusese cineva străbunicului tău că etilismul se transmite doar la descendenţii de parte bărbătească, aşa că Al Doilea Ciocan reuşea să convingă muierile să-i facă un băiat, în schimbul unei fete frumoase, deştepte, sănătoase şi norocoase. Concubinajul dura pînă cînd cei doi se vedeau cu sacii în căruţă: el cu feciorul, iar ea, cu fata. Dar, în vreme ce fetele voastre duceau în lume vigoarea neamului, ele neruşinîndu-se niciodată că sunt nişte Ciocance - chiar dacă auzeau tot

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

felul de lucruri în legătură cu tatăl lor de peste mări şi ţări - băieţii vă erau mai toţi cretini. Rar depăşea vreunul o lună de viaţă, mult prea puţin ca să-i satisfacă pe cei care au plănuit aducerea mlădiţei pe lume. Străbunicul a încercat de 12 ori, cu tot atîtea femei, pînă cînd Dumnezeu s-a îndurat de el şi i l-a dăruit pe bunicul tău, Al Treilea Ciocan. După ce-au ajuns la putinţa de a se înţelege unul cu altul, tatăl îşi luă copilul pe genunchi şi îi şopti: "Ce-ai fi preferat, Ghiţă? Să fii ca piatra asta pe care o arunc acum în baltă, ca orice copil nenăscut, ori om, lîngă un tată pe care să-l îngrijeşti?" Căci teama de a muri ca un cîine, fără lumînare la cap, a fost cea care v-a îndemnat pe toţi să procreaţi.

Mai mult pe strămoşi, la drept vorbind, decît pe tatăl tău, deoarece el a beneficiat de experienţa lor, fapt care i-a marcat negativ potenţa.

Dumnealui s-a înţeles în schimb foarte bine cu Vasilică. Te întreb: cine s-ar gîndi să-şi prelungească viaţa într-un copil, cînd lumea e plină de fetele tale care nu te cunosc, iar băieţii îţi suprapopulează cimitirul? Se pare însă că taică-tu a moştenit nu doar gena alcoolismului, ci şi laşitatea alor lui. Deşi cunoştea ravagiile pe care sexul i le poate produce iubitului său dintre picioare, totuşi nu s-a putut abţine să nu-i propună unei cetăţence să-i facă un copil. "Dacă-i fată, e a ta. O vinzi în America, unde sunt toate mătuşile ei. Uite, am şi certificat de producător, familia mea este recunoscută... Iar dacă-i băiat, mi-l laşi mie, că ori e tîmpit, ori unul care-o să-şi bea şi izmenele de pe el."

Înainte de a accepta, cetăţeanca îşi întreba mama, îl consulta pe medicul comunal, ba chiar cerea şi părerea preotului; nimeni nu o condamna, ci dimpotrivă, toţi o sfătuiau să nu dea cu piciorul la şansă. Sămînţa lui Ciocan 4 era unanim apreciată, datorită împlinirii întocmai a blestemelor Primului Ciocan, devenite notorii, care făceau să ajungă în America nu doar fetele, ci şi mamele acestora. După trei fete şi-un şeptilică-monstru, l-a cuprins disperarea. L-a luat pe Vasilică în mînă şi s-a răstit la el: "Ajungă-ţi, că te tai şi te-arunc la cîini!"

Pagina anterioară

Cuprins

Pagina următoare

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

El parcă de-a dracului se învîrtoşa mai tare, gata să pleznească. L-a scuipat cu o aşa forţă, că a trebuit să se jure taică-tu pe comoara lui din gene că e ultima oară cînd mai roagă o cetăţeancă să încerce crema asta de rămas gravidă. Aceea a fost Maia, mămica ta care-a vrut să emigreze, ca tot omul, dar şi ea a dat-o în bară. Ţi-a plăcut?

Peste cîteva ore voi constata personal cît de nebună e Maia asta. Parcă aşa o cheamă. Sau Ana? Să nu uit să-mi iau un prezervativ.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

II

Aici, la marginea oraşului, în fosta zonă industrială, oamenii veneau să-şi cheltuiască ordonanţele, atraşi de lanţul de festivaluri ale micilor şi berei. Bîlciul era organizat cu eludarea vechii împărţiri a timpului în "de muncă" şi "liber", dar în deplina cunoaştere a speranţei participanţilor că vin nu la distracţie, nici să facă un galop de sănătate printre ruinele fabricilor care-i poluaseră pînă mai ieri, ci la un "tîrg al locurilor de muncă" mascat, unde puteai fi analizat de la cît de sociabil eşti cu vecinii de pătură, pînă la felul în care îţi rezolvi delicatele nevoi fiziologice. Consiliul Local, în proprietatea căruia se afla bucata aceea de pămînt, percepea o chirie destul de piperată...

Deşi nimeni nu-i văzuse ca atare pe "vînătorii de capete", mulţimea relatărilor care au indicat acea perpetuă serbare cîmpenească drept punct de pornire al neaşteptatelor izbînzi pe plan profesional lăsa impresia existenţei unei întregi armate, dotată cu cele mai sofisticate şi subtile arme de racolaj.

Mai circula şi zvonul că locul acela - altădată aducător de moarte - ar ascunde niscai virtuţi terapeutice, dobîndite recent, ca un fel de compensare cu care Dumnezeu ar vrea să facă uitată jumătatea de secol în care a lăsat combinatul chimic să-şi rîdă de vieţile noastre.

Puţini sunt însă cei care vin aici aduşi de vreo durere sufletească, spre disperarea asistentei sociale Maia Ursu. La dozatorul ei de bere, unde îşi camuflează munca, are de-a face numai cu ochi în care nu se mai vede nimic nou. Făcea de doi ani observaţiile acestea, dar simţea că se deprofesionalizează cu fiecare filă a carneţelului în care-şi nota ceea ce-i citise pe iris şi retină

GHIŢĂ
Mini-roman de Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

clientului, cîtă vreme aştepta să se umple halba. Mereu acelaşi text, "Aş omorî-o şi pe mama pentru bani", de care se mira că nu se săturaseră încă superiorii ei cînd îi citeau raportul zilnic.

Oricum, Maia ştia că nu era decît o rotiţă în angrenajul cu care Capitalul îi făcea curte Forţei de muncă...

După ce terminase Liceul Pedagogic şi nu reuşise, în zece ani, să adune dintr-un cartier întreg atîţia copii cîţi ar fi motivat înfiinţarea unei grupe de grădiniţă în cadrul şcolii care se oferise cu perfidie să-i dea şansa aceea, Maia făcu, după revoluţie, o postliceală de Asistenţă Socială care îi plăcu foarte mult, datorită abundenţei de concret de care avea parte în timpul practicii, cînd nu simula că intră în casele ţiganilor, să vadă dacă se justifică solicitarea de ajutor cu care bombardau Primăria, ci chiar vedea cu ochii ei cum arată un focar de infecţii, la mămica lui. Nu de puţine ori a pus mîna sub fundul celor imobilizaţi la pat, să îndeplinească ea însăşi ceea ce învăţase din manuale în legătură cu incontinenţa, căci nu putea să scape în alt mod, credea ea, de handicapul cu care ieşise din cei patru ani de liceu. Fără copii cărora să le predea în perioadele de practică, fusese nevoită să-şi dea bacalaureatul în faţa unor păpuşi indiferente la jocurile cu care dorea să le înveţe primele boabe de engleză. A luat 3,75 în vară şi 9,08 la sesiunea de toamnă.

Apoi i s-a părut floare la ureche specializarea pe care a făcut-o în Bucureşti, pe banii unei firme de consultanţă în probleme de management al resurselor umane, care se arătase interesată de capacitatea ei de a le citi din ochi oamenilor problemele care îi frămîntă.

Fusese dată în vileag de către profesorul ei de psihologie, Marcus, agentul secret al firmei "Vînătorul şi pescarul" infiltrat în Postliceală.

Văzînd-o, într-o dimineaţă, la patru ani de la absolvire, cum îi ia un interviu unui cerşetor, a rămas uimit că o femeie atât de dotată ca ea nu reuşise încă să-şi pună în valoare harul. El era în misiune, deghizat în vînzător de lozuri prin restaurantele din centru.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

Episodul în care ea îl dezarmase de la primii lui paşi înspre eleva răscoaptă care învăţa pentru a doua zi, singură în camera de studiu a internatului pe care profesorul îl avea sub supraveghere, "Vreţi să-mi propuneţi să facem sex", le-a fost de-ajuns braconierilor s-o includă pe Maia în lotul lărgit pe care îl pregăteau pentru Party-job. Aveau în minte proiectul ăsta de cînd maidanul nostru începuse să-şi scoată la iveală potenţialul de picnic.

Acolo i se ceru Maiei să se axeze pe diagnosticul din priviri, care să-i permită descoperirea celor mai buni competitori, în condiţiile neconvenţionale în care vizita medicală se desfăşura fără ştirea candidatului. Căpătă astfel multe cunoştinţe de medicină, în completarea datului ei natural care-o făcuse să vadă prezervativul pe care profesorul şi-l strecurase în buzunar de îndată ce-o observase pe Maia că se-ndreaptă către sala de meditaţii, la o oră cînd toată lumea era la cantină.

Compatibilitatea psihică dintre ei le permise să aibă ulterior o explicaţie între patru ochi, graţie căreia Marcus află de ce nu e bine să mai încerce vreodată astfel de gînduri indecente faţă de ea, iar Maia, de ce nu e bine să mai spună şi altora cele întîmplate atunci. În vreme ce reprezentanţii lor stăteau la masa negocierilor, Castitatea şi Resentimentul se jucau în voie de-a mama şi tata...

Aşa se explică de ce, după atîţia ani, Marcus i-a întins o mînă de ajutor fostei sale eleve.

Tot acolo, în Capitală, unde-a stat şase luni, i se mai ceru să folosească respectivul dat în diagnosticul-blitz care să-i ofere o idee despre mediul de viaţă al candidatul fără a-i vizita cocioaba, ci analizîndu-i din ochi patul nestrîns ori mizeria de la closet. Principiul urmat era simplu: retina imprimă tot ceea ce este semnificativ pentru cunoaşterea omului de care ai nevoie.

Editura LiterNet, 2002

Meditaţia despre handicap a început, de fapt, în zori. M-am trezit în zbieretele celor de la "Tremens Brothers", cum i-am numit eu pe gemenii de la parter, în dimineaţa primului lor spectacol de demenţă.

Cînd i-au înfiat, vecinii mei primiseră ferme asigurări din partea celui de-al şaselea lor simţ, care îi dusese fără greş pînă atunci la tot ce era mai bun şi ieftin în depozitele de încălţăminte, materiale de construcţii, covoare, obiecte de uz casnic şi artizanat, electronice, produse alimentare, etc. De ce să nu se fi încrezut şi de-acea dată în şoaptele numai de ei auzite, care apăruseră nu de la primul copil care li s-a urcat în braţe şi le-a spus mamă şi tată, ci după ce-au trecut în revistă întreaga ofertă a Leagănelor din regiune? Înţepăturile în degete li s-au ivit în faţa celor doi băieţei exact ca dinaintea cărţilor bune din Tarot.

Îi aud cum urlă. A venit ambulanţa să-i ia.

Au vreo zece ani.

Plăcerea lor este de a păzi intrarea în bloc. Latră ca turbaţii la orice necunoscut, pînă cînd aud vocea blîndă a mamei lor, "Lăsaţi-l, că-i om bun".

Femeia are grijă să întredeschidă uşa la timp ca să-i domolească furia celui agresat, după atîtea infirmări ale convingerii ei că n-o să-şi pună nimeni mintea cu Mimi şi Coco.

Faţă de mine, ăştia au o teamă dublată de respect, de cînd privirea mea de uliu şi fuleul meu de leopard i-au dibuit în ascunzătoarea lor din tomberoanele de gunoi, la doar cîteva zeci de secunde după ce mă torturaseră la uşă cu o sonerie care nu anunţa pe nimeni. Fărîma de luciditate care îmi rămăsese la capătul acelui sprint a fost suficientă doar ca să le salvez viaţa, nu şi mutrele.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

Mama lor a înghiţit atunci fără vorbe recomandarea mea de a-şi ţine handicapaţii legaţi cu hamuri dacă vrea să se mai bucure de scutirile alea fiscale.

Mă aproba dînd umil din cap cînd o asiguram că nu am nimic personal cu familia dumneaei, ba chiar sunt un fidel client al bazarului pe care soţul ei, domnul Gigi, avea grijă să-l aprovizioneze cu berea cea mai bună din cartier, "dar vă rog să mă credeţi că vorbesc acum şi-n numele şoferilor care s-au lăsat păgubaşi de-a vă mai spune ce cumplite emoţii au cînd, zi de zi, Coco şi Mimi le ţîşnesc în faţa maşinilor, şi-n numele celorlalţi vecini, impresionaţi de cumsecădenia dumneavoastră, dar care nu mai pot garanta că n-o să le facă felul atunci cînd vor mai călca o dată în nevoile pe care idioţii şi le fac în dreptul uşilor, şi-n numele atîtor persoane străine care intră în blocul nostru şi se abţin cu greu să nu le curme pe veci lătratul cu o lovitură descăpăţînătoare". Părea că îmi este recunoscătoare pentru sinceritate. Parcă ar fi aşteptat de mult, ca pe o fatalitate, dezlănţuirea de pîre la adresa copiilor ei, şi era mulţumită că acest serviciu i-l făceam tocmai eu.

Cu ceva timp în urmă, am spart geamul de la bucătărie şi am intrat în apartamentul ei, dovedindu-mă cel mai curajos dintre martorii care sesizaseră fumul, dar nu izbutiseră să forţeze uşa. Copiii dăduseră foc la perdelele din sufragerie şi, dacă n-aş fi intervenit eu, ar fi murit asfixiaţi. Erou fără voie, i-am rugat pe ceilalţi să-mi omită numele atunci cînd vor veni pompierii să ancheteze incidentul. Dar părinţii au aflat adevărul. M-au răsplătit, după lungi insistenţe, cu o sticlă de şampanie franţuzească şi un after-shave de cea mai bună calitate. N-am vorbit însă niciodată despre cazul respectiv, cu toţii menţinîndu-ne în rezerva unei recompense fireşti a faptei mele de creştin. Cînd mă întîlneam cu vreunul dintre ei, ne salutam, zîmbindu-ne ca nişte oameni aflaţi de-aceeaşi parte a baricadei, şi-atît.

Editura LiterNet, 2002

Uneori doar, tatăl cretinilor îndrăznea să-şi facă puţină reclamă, îndemnîndu-mă să nu beau poşirca de la dozatoarele de pe maidanul din apropiere, ci să fac efortul de a traversa strada şi de-a mai merge vreo sută de paşi, pînă la caşcarabeta lui non-stop.

Incendiul a avut însă şi un efect pervers: a atras atenţia asupra dramei care se consuma în acea liniştită familie de comercianţi. Coco şi Mimi nu-şi făcuseră pînă atunci simţită prezenţa. Păreau nişte copii atît de cuminţi, încît erau lăsaţi fără supraveghere dimineaţa, între 6 şi 8, cînd părinţii făceau turul angrourilor.

Bănuiau ei că nu erau toate în regulă cu minţile băieţilor, dar n-aveau de gînd să forţeze destinul atîta vreme cît acesta părea îngăduitor cu ei. Pînă una alta, să pună pe picioare o afacere, cît de mică, din care să trăiască decent. Pe urmă, or vedea ei. Sunt atîţia medici pe lume, s-o pricepe careva şi la necazul copiilor - dacă va fi existînd cu adevărat problema.

Dar fumul de la perdele le-a revelat existenţa focului de care se temeau. Din acea zi mama nu a mai cumpărat sau vîndut nici o acadea, lăsînd exclusiv în grija tatălui chioşcul, ea dedicîndu-se salvării aparenţelor nu doar în faţa străinilor, ci şi a lor înşişi.

Cu cît înaintau în vîrstă, Coco şi Mimi erau mai puţin previzibili. Consiliile de familie, întrunite tot mai des ca urmare a unor fapte din ce în ce mai grave, amînau indefinit luarea deciziei de internare. Profesorii se lăsau tot mai greu convinşi să închidă ochii şi urechile în faţa dovezilor de demenţă cu care cei doi elevi îi asaltau în fiecare zi.

Nu însă izbucnirea mea împotriva celor cărora le salvasem cîndva viaţa avu darul de a-i face pe părinţi să capituleze, ci vorba într-o doară aruncată de medicul lor de familie, atunci cînd a trebuit să explice cum e posibil ca Mimi şi Coco să aibă atîta energie în ei după două săptămîni în care pur şi simplu n-au pus în gură nimic din ceea ce li se dădea de mîncare acasă.

- Se pare că puişorii ăştia se hrănesc cu proteină animală pură, care se asimilează foarte uşor, mormăise generalistul.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

Abia după ce fu somat să vorbească mai desluşit, el dădu glas verdictului său – pe care eu, un străin, îl scriu acum cu reţinere, darmite bătrînul doctor, care îi asigurase, după înfiere, că au făcut o achiziţie pentru o viaţă...

– Ce mai, ăştia trăiesc cu spermă de la boschetari!

Mama nu protestă în vreun fel, deoarece ştia că nu avea nici un geam de la care să-i urmărească pe micuţi ce fac la gunoaie. După cîte vedea şi ea la jurnalele TV, era inevitabil să se întîmple şi aşa ceva. Dumnezeu îi era martor că făcuse tot ce-i stătuse în putinţă ca să-şi salveze fiii. Dar nu o dotase nimeni cu proprietatea ubicuităţii. Nici cu nişte nervi de oţel, ori măcar cu puterea de a desfiinţa tîrgul acela infect care-i polua moral mai rău decît o făcuse pe vremuri Molchimul. Era, ca şi soţul ei, sub vremuri, acum, cînd crezuseră că, în sfîrşit, ajunseseră la liman.

– Vă rugăm să faceţi tot ceea ce e de făcut, spuseră ei într-un tîrziu, acceptînd să se despartă de copii chiar în dimineaţa următoare.

Vor avea demnitatea să nu-şi prezinte drama în faţa Primarului – despre care auziseră că lăcrimează la telenovele – deşi erau conştienţi că asta o să-i coste alte facilităţi fiscale.

Gîndindu-mă la ei, mi-am amintit de tine, Ghiţă. Oare cum o fi arătînd mă-ta?

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

III

Maia primise în acea zi două butoaie cu bere, pe care trebuia să şi le gospodărească în aşa fel încît să-i ajungă pentru depistarea a trei tinichigii, un prelucrător prin aşchiere şi şapte confecţionere de îmbrăcăminte.

De multă vreme nu mai văzuse cerere de intelectuali pe listele ei. La cursuri învăţase că head-huntingul e util atunci cînd firmele comerciale caută candidaţi în domenii unde publicitatea nu dă rezultate, pentru completarea funcţiilor importante îndeosebi, şi-abia în al doilea rînd ca să pună mîna pe specialişti. Nu era nevoie de şefi competenţi? În schimb, meseriile cele mai lacome după practicanţi erau şi cele mai expuse năvălirii tuturor nechemaţilor, care abia aşteptau să-şi facă de rîs firmele în faţa consumatorilor interni ori a partenerilor străini, după exemplul predecesorilor lor angajaţi pe ochi frumoşi şi sacoşe pline pe vremea cînd vînătoarea de capete era considerată un moft al celor care n-aveau ce face cu banii.

Simţea o tot mai profundă insatisfacţie a muncii sale. Ea nu avea voie să vorbească cu candidatul, pentru a nu-l influenţa în vreun fel înaintea celorlalte probe care îi marcau traseul de întoarcere, cu berea şi micii, la pătură. Odată, cînd a încercat să-i explice unuia că din cauza spumei se scurgea atît de greu berea, nu fiindcă i-ar fi plăcut ei de mutra lui – aşa cum găsise ăla o motivaţie a încetinelii cu care era servit – a fost sancţionată, deoarece colega ei de la grătar, în sarcina căreia cădea conversaţia cu omul, pur şi simplu n-a mai avut obiectul muncii, ba din contră, s-a văzut silită să inventeze tot felul de poveşti legate de miss Dozator,

GHIŢĂ
Mini-roman de Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

Maia, sub presiunea întrebărilor de îndrăgostit ale tipului aceluia în care intuise că zăcea exact talentul de vopsitor care îi mai lipsea să-nchidă fumăria şi să se ducă şi ea la serialul de la televizor.

Nu prea se înţelegea cu colegele ei de muncă. Îi invidiau frumuseţea, probabil. Şi nici măcar nu făcuseră cine ştie ce şcoală specială ca să ocupe posturile alea de băgător de seamă a ceea ce îmbracă, face ori spune clientul...

Ştia că-i singura dintre infiltratele în tîrg care avea o pornire lăuntrică spre o astfel de muncă. Era însă conştientă că n-ar fi putut să-şi deschidă niciodată un cabinet de iridologie, deoarece superficialitatea la care o sileau consultaţiile acelea la botul calului îi scăzuse mult din puteri, aşa cum scriitorii talentaţi se pierd iremediabil dacă nu ştiu să zică la timp stop gazetăriei în care nevoia de bani îi împinge să eşueze.

Mai degrabă se înţelegea cu veritabilele vînzătoare de bere, provenite de la firmele care nu încheiaseră contracte de colaborare cu “vînătorii”, femei simple, cu inima bună, care habar n-aveau însă că locul lor nu era pe acel cîmp, în asurzitorul zgomot al muzicii piratate, ci în Bavaria, unde bătea la uşă un fel de Woodstock european care ducea lipsă de personal de servire cu bere şi hamburgeri a miilor de tineri veniţi să-i vadă şi asculte pe cei păgubiţi în România de drepturile lor de autor.

Îi stătea pe limbă să-i vorbească despre asta Nelei, vecina ei de la "Aurora", dar nu ştia cum să procedeze în aşa fel încît să nu observe nimeni că încalcă interdicţia.

Cînd prinse un moment prielnic, Nela fu aceea care îşi trase scăunelul sub umbrela fără nume a Maiei, dar nu trebui să deschidă gura, căci vestea că-i însărcinată nu mai era de mult o noutate pentru Ana - numele conspirativ al Maiei - care-i spuse că ştie şi că tatăl, un şofer, nici nu vrea să audă de aşa ceva.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

Trecînd peste uimirea imediată, Nela îşi îngădui să-i atragă atenţia că fusese indusă în eroare de către cel care bătuse toba, în sensul că nu era şofer însămînţătorul, ci un foarte cunoscut scriitor local.

Fu rîndul Maiei să se mire - cu o oarecare resemnare, ce-i drept - de cît de mult decăzuse arta ei.

- Nu mi-a spus nimeni, fii liniştită. Am dat azi dimineaţă în Tarot, atîta tot. Şi, la urma urmei, cine să-mi fi spus ceea ce numai tu ştii?

Avea dreptate Maia. Nela abia cu o seară înainte îşi găsise curajul de a face adunarea zilelor care trecuseră de cînd trebuia să-i vină. Nu vorbise despre asta cu nimeni, dar parcă toată lumea ştia la ce rezultat ajunsese, din felul obraznic în care o priveau nu doar cei doi portari - cu ale căror mîrlănii se obişnuise de cînd hotărîse să-şi savureze într-un cămin de nefamilişti prima ei ruptură de familie, după fulgerătorul amor cu Darie, compozitorul - ci şi prietenele ei de-o viaţă, vecine de palier care puneau anticoncepţionale şi-n ciorbă.

O crezu pe Maia pe cuvînt. Chiar o rugă să-i citească şi ei ziarul de-a doua zi, să vadă dacă o să reuşească să-i comunice vestea lui Costi.

- Înţeleg că n-are rost să-l sun azi la Reprezentanţă, fiindcă aş primi răspunsul pe care deja mi l-ai comunicat, îi spuse Maiei, în vreme ce se pregătea să oprească robinetul şi să plece acasă.

Spera din toată inima ca aburii mîncărurilor făcute de Nuţi şi Zoe - ştia că avuseseră liber în acea zi - să-i provoace un avort spontan pe coridor.

Dar Maia o rugă s-o aştepte cîteva minute, pînă cînd completa nişte bonuri. Avea de gînd s-o invite la ea acasă, la o cafea.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

Azi copilul Nelei, mîine altul, aşa se creează grupa de grădiniţă pe care Maia spera s-o apuce pînă la pensionare. Ghiţă al ei, în compania căruia îşi petrecuse toate singurătăţile, de cînd ea însăşi era şoim al patriei, dădea semne de nerăbdare.

Era hotărîtă să o ajute pe Nela să treacă demnă peste cele nouă luni de graţie, luînd-o în gazdă, cu o chirie modestă dar suficientă ca să nu-şi supere familia, care încă nu era convinsă că procedase bine atunci cînd îi dăduse Maiei, la întoarcerea de la Bucureşti, cheile unui apartament de două camere, la etajul opt, în centrul oraşului. Nu putuseră uita criza de-o săptămînă a Maiei, cînd – la postliceală fiind – îşi căutase singurătatea într-un cămin de elevi.

Întotdeauna fusese un copil bun, ascultător. Ai ei începuseră să se teamă de exacerbarea acestor calităţi de îndată ce va rămîne fără nimeni care s-o îndemne să meargă şi ea la petreceri, să... La mama în bîrlog, nu trecea luna fără o tentativă de-a o cupla cu vreun băiat agăţat te miri unde, curăţel şi isteţ, căruia erau dispuşi să-i înghită orice gest îndrăzneţ la adresa fetei lor. Cine avea să mai închidă ochii la astfel de scene? – care, în realitate, se petreceau doar în imaginaţia lor, în bucătărie, acolo unde bătrînii întîrziau cîte o oră prepararea cafelei, avînd astfel destule ocazii de a interpreta cele mai nevinovate zgomote care răzbăteau la ei din sufrageria tinerilor ca ţinînd de libidoul acestora.

– E nasol la voi, birocraţie mare. În fiecare seară mă întrebam ce-i fi scriind atîta, că de vîndut, vinzi pe sfert cît mine, iar mie nu-mi cere nimeni socoteală mai mult decît verbal. Şefii tăi parc-ar fi nişte mafioţi cu ochelarii ăia. Sunteţi firmă de stat?, întrebă Nela. Nu te supăra c-am zis de vînzări, dar e clar că eşti începătoare, şi-n plus, de cînd am rămas, nu mai pot să mă mai prefac, înţelegi? Spun exact ceea ce văd şi simt. Iartă-mă, Ana. Sunt incoerentă. N-am nici o intenţie rea.

– Nela, aşteaptă-mă în staţia de autobuz, vin şi eu imediat, zise Maia, în momentul în care-l zărise la intrarea în tîrg pe cel care o avea în subordine directă.

Editura LiterNet, 2002

Nu se supără, deoarece se vedea de la o poştă că în acea zi o făcuse de oaie nu doar în privinţa încasărilor, ci şi pe latura strict profesională. Indicase, nu-i vorbă, persoanele care i se păru ei c-ar corespunde meseriilor din meniul zilei, dar nici una nu reuşise să ajungă la pătură cu sentimentul că e prins în laţul mult aşteptatei angajări.

Solicitanţii mai vechi începuseră să se prindă cînd aveau de-a face cu un vînător, după felul inabil în care întreba vreo fostă vînzătoare de alimentara ajunsă acum mare specialistă în recrutarea de personal, "Pînă se fac mititeii, oare ce semnificaţie are pentru matale ruina aia?", dar nimeni n-avea de gînd să-şi desconspire potecile pe care şi le făcuse cu atîta trudă în legea junglei, astfel că aparenţele arătau, la doi ani de la începerea experimentului, că jocul se păstra încă în parametrii iniţiali. Mai marii pescarilor ştiau însă că se apropie momentul căutării unei alte bălţi, întrucît în ultima vreme se prindeau numai răgălii în năvoadele atît de costisitoare. O mulţime de contracte fuseseră date peste cap din această cauză. Unii dintre asociaţi se gîndeau chiar să dea totul pe faţă şi să procedeze asemeni concurenţei, organizînd în manieră clasică Job-Party-ul, în holul Casei de Cultură, de pildă.

"Vînătorul şi pescarul" ajunsese, prin voia pieţei, ca oricare altă firmă de consultanţă din regiune. Specialitatea casei era recrutarea confidenţială de manageri, pentru care profesorul Marcus, pe la începutul anilor 90, făcuse o fixaţie încă de la primele îmbucături, într-un luxos restaurant italian, unde fişierele computerizate îngrămădeau între cinci şi zece mii de candidaţi potenţiali. Bucătarii fuseseră reciclaţi, dîndu-li-se noi repere de selecţie, bazate nu pe punctele slabe şi compromiţătoare ale muşteriilor, ca-n politica serviciilor de cadre comuniste, ci pe cele tari, de performanţă. Dar tot mai puţini cereau felul ăsta de mîncare – unic în zonă! – preferînd să consume produse banale, pe care le poţi găsi la orice colţ de ziar ori de panou cu oferte de muncă.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

Cu alte cuvinte, se impunea o schimbare, iar Primarul tocmai venise cu o comandă tentantă: informaţii de interes electoral, contra unei chirii mai mici...

Maia era de mai multă vreme luată în vizor pentru slaba ei productivitate, datorată degenerării vederii lăuntrice.

În sfîrşit, veni şi şeful, după raport, dar nu mai avea acei ochelari negri care îi apărau secretele de serviciu în faţa angajatei sale.

Maia putu citi ca-n vremurile bune preavizul de concediere.

Pentru prima oară în viaţă, simţea nevoia să se îmbete ca Ciocan, de necaz. La ai ei nu voia să meargă, căci ar fi stîrnit nişte discuţii vechi de mai bine de zece ani, de cînd se jurase că n-o să se mărite nicodată, după sfărîmarea visului american, deşi chestiunea care-o amăra nu avea legătură cu obsesia lor, dar ei sigur or să facă o punte între concediere şi nemăritiş, pe care o vor sili să meargă pînă cînd o să-ţi dai seama că şuvoiul vieţii de dedesubt o să te măture, şi-atunci singură va pleca la agăţat, uite-l, mamă, e un fochist de nădejde, omul de casă al patronului, Ciocan 4, îţi place?

Nela pierdea cuminte autobuz după autobuz. Căminul ei era la celălalt capăt al oraşului. În centru nu o aduceau decît sindrofiile literare, la care suta ei de poezii adunate din liceu pînă acum o îndreptăţea să participe fără complexe. Avea nevoie mai mult ca oricînd de cineva cu care să se sfătuiască în problema ei, iar Ana i se păru a fi exact străina pe care o aştepta. Puţinilor ei cunoscuţi le ştia dinainte răspunsul. Fireşte, şi ea ar fi trimis fătul alteia în rai fără să stea pe gînduri.

Dar tocmai această evidenţă zdrobitoare a ceea ce trebuia să facă în continuare o obliga s-o aştepte în staţie pe Maia. Măcar pentru experienţa ei, şi tot era bine să asculte şi alte opinii.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

– Iartă-mă c-am întîrziat. M-am certat puţin cu şeful, zise Maia.

Se urcară amîndouă în 18.

În centru mai erau deschise cîteva restaurante.

– Hai la mine, să ne aranjăm, apoi ieşim la terasă, zise Maia, apucînd-o pe Nela de mînă cînd ajunseră în dreptul blocului ei.

Acasă avu însă neplăcuta supriză de a-şi găsi părinţii, împreună cu ultima lor victimă, ceva mai în vîrstă decît mostrele cu care o obişnuiseră.

Nu fură deloc încîntaţi de compania Nelei, dar nu lăsară să se vadă că s-ar teme din cale-afară de ameninţarea pe care subita prietenie de fete bătrîne o reprezenta la adresa conspiraţiei lor maritale. Se mîngîiau cu gîndul că mai au un cuvînt de spus atunci cînd Maia le va comunica preţul noii relaţii. O lăsaseră întotdeauna să se descurce singură în viaţă, deşi tatăl ei nu era oricine în oraşul ăla, chiar şi după pensionare. Agreau ideea închirierii uneia dintre camere, ca un mijloc de mărire a veniturilor Maiei, dar ei înşişi doreau să stabilească persoana.

Nela n-avea nimic împotrivă să-şi expună în public păsul, mai ales după ce băgase de seamă că interlocutorul ei era aproape orb.

Nu ştia cine e.

Fuseseră lăsaţi amîndoi în faţa televizorului, sub pretextul că Maia avea nevoie de părinţi în bucătărie, s-o ajute la cafea.

Se auzi atît de tare cearta Urşilor, încît săriră în acelaşi moment să dea aparatul mai tare, ceea ce îi cauză Nelei o hemoragie nazală de care Tavi nu a aflat decît o oră mai tîrziu, cînd au coborît la terasă şi au făcut haz de penibilul situaţiei în care îi puseseră babacii gazdei.

– Nu trebuie să te scuzi. Am observat că nu vezi. Bine că nu mi-ai scos un dinte, îl linişti ea.

Editura LiterNet,
2002

Cu greu se stăpîni să nu vadă în acea sîngerare uşoară semnul bun al menstrei întîrziate. Era însă atît de convinsă că e alta, încît ar fi fost în stare să-şi provoace deliberat sarcina, în cazul în care lucrurile ar reintra în ciclul lor lunar.

Încurajată de mărturisirile lui Tavi, din care înţelesese că avusese noroc numai cu acel cap în gură – în comparaţie cu o babă, de pildă, care s-a împiedicat de nişte bolovani şi a căzut drept în faţa lui, şi a căutat-o pe la sînii fleşcăiţi şi între picioarele smochinite după mîna de care s-o ridice, de l-a blestemat aia şi l-au huiduit locatarii, scandalizaţi de ceea ce văzuseră că se întîmplă sub balconul lor – Nela îşi dădu drumul la propria ei poveste.

Maia, cu ochii înroşiţi de plîns, veni la masa lor cînd Nela era pe terminate cu introducerea.

– Înainte de a ne prezenta personajele tale, propun să ne cunoaştem între noi. Eu sunt Maia, şi-ţi pierzi vremea cu mine dacă ai de gînd s-o asculţi pe mama, îi zise lui Tavi, întinzîndu-i mîna.

– Fireşte, răspunse el, neobservîndu-i gestul. M-am lăsat în voia doamnei. Am crezut că şi dumneavoastră sunteţi nevăzătoare.

– Poftim?! A zis aşa ceva despre mine? Nemaipomenit! Fiinţa asta e în stare să-mi aducă într-o bună zi un cadavru, să-l iau de bărbat, după ce va fi trecut în revistă mai întîi pe toţi handicapaţii... N-o mai face pe nebunul, zise Maia, uitînd că pe Ciocan nimeni nu i-l vîrîse pe gît, ci singură decisese să-şi ia în pîntece biletul pentru State.

O intriga faptul că nu reuşea să desluşească mai nimic din ceea ce ochii lui lăsau cu generozitate să se vadă, în lumina felinarului electric.

Tavi îşi scuză rămăşiţele de normalitate din comportament, datorate celor 33 de ani în care nu avusese concurent la tir cu pistolul.

– Mai pot deosebi încă ziua de noapte, dar nu ştiu pentru cîtă vreme.

Editura LiterNet,
2002

Abia după ce auzi numele bolii lui oculare, ea îşi dădu seama că nici nu avea cum să-i citească pe retină, atîta vreme cît aceasta arăta precum o oglindă de pe care se decojeşte nitratul de argint.

O invidie pe Nela pentru rapiditatea cu care realizase cu cine avea de-a face, dar tot nu-i trecu furia pe maică-sa, măcar că Tavi n-avusese decît vina de a-i fi devenit simpatic femeii prin care a vrut, în dimineaţa zilei trecute, să intre în magazinul de pîine. Carnetul de nevăzător scos ca de obicei în clipa următoare impactului nu numai că a avut darul să înăbuşe în faşă orice protest, ci i-a născut spontan doamnei Ursu ideea că un astfel de soţ i-ar trebui Maiei, dacă tot îi plac ei păpuşile şi animalele de casă.

Lui Tavi i se întîmplau frecvent astfel de ciocniri. Ajunsese chiar un fel de "spaimă" a cerşertorilor întinşi pe drum, din cauza atracţiei deosebite pe care tălpile sale o simţeau pentru semipicioarele lor.

Bătrînica nu se lăsă pînă ce nu-l trecu strada, după care îşi "aminti" că are de făcut nişte cumpărături exact din zona în care tînărul îi zisese că posedă o garsonieră, aşa că îl duse de braţ pînă la uşa blocului, unde-i repetă, a suta oară, la ce oră va veni să-l ia mîine din acel loc şi să-l ducă la o fată care abia aştepta să-l cunoască. Bineînţeles că în ceasul petrecut împreună reuşise să-i creioneze biografia familiei Ursu...

Nela îşi reluă, în faţa auditoriului lărgit, povestea maternităţii ei. Pe scurt, a petrecut un sfert de oră sub Costi, pe mocheta Reprezentanţei, după lansarea ultimei lui cărţi de versuri, iar rezultatul se va vedea peste nouă luni, ori săptămîna viitoare, cînd are de gînd să se programeze la chiuretaj, depinde.

Tavi era înnebunit de plăcerea de a înota în oceanul de sinceritate în care Nela îi dăduse brînci. Asta căuta de-atîtea luni!

Editura LiterNet, 2002

Maia, în schimb, era jenată de bruscheţea mărturisirilor, care-i aduceau în memorie cuvintele maică-sii, trîntite adineaori, la despărţire, c-o s-ajungă să zică bogdaproste şi unui căruţaş, pentru-n serviciu de... prestat în boscheţi, dacă se încăpăţîna să rămînă cu nasul pe sus şi nu lăsa ferestrele deschise să-i intre Zburătorul.

Ghiţă îi urla că vrea o Coca-Cola şi să-i lase şi lui gemuleţul de la baie deschis mereu, să zboare şi să revină după voia lui, ca Peter Pan.

- Ce-ar fi să-l sunăm pe porc?, zise Tavi, după care se grăbi să toarne gaz pe foc, spunînd că din cauza lui Costi el nu putea să debuteze editorial.

- Cum, şi tu scrii poezie?, întrebă Nela, brusc înviorată.

- Nu. Proză, răspunse Tavi, căruia, din acest motiv, nu i-ar fi displăcut s-o întindă niţel pe Nela pe-o bancă din parc.

Dar Costi o îmbătase cu Metaxa, în vreme ce el se mulţumea cu ceea ce-i făcuseră fetele cinste, o bere la halbă.

Vorbise cu un editor local, care l-a sfătuit să se prezinte în faţa sponsorilor cu două recomandări, menite a pune în evidenţă dualitatea scriitor-nevăzător. Cei de la Filiala B. a Asociaţiei Nevăzătorilor i-au acordat tot sprijinul, deşi nu plătise taxa anuală şi refuzase cu încăpăţînare să participe la antrenamentele de atletism pentru "naţionalele" de la Cluj-Napoca, din iulie. În plus, zisese "Nu" de fiecare dată cînd era rugat să scrie vreun articol în revista "Litera noastră", argumentîndu-şi refuzul prin aceea că, după trei luni de muncă în presă şi alţi zece ani în poligon, merita şi el o pensie liniştită. La 33 de ani te gîndeşti deja la moarte.

În schimb Costi, şeful recent înfiinţatei Reprezentanţe a Uniunii Scriitorilor, după "Andreea-Paula" l-a întrebat "Dar tu chiar vrei să publici chestia asta?", pentru a sfîrşi, după "Kanel", cu "Nu cred că ai nevoie de recomandarea mea!"

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

– E inutil să adaug că lectura **Zilelor unui tînăr** a început cu "Nici o grijă, îţi fac referatul în cîteva zile şi dau şi nişte telefoane în folosul tău", le zise Tavi celor două femei, încurajat de interesul pe care îl manifestau, din motive diferite, faţă de orice era legat de Costi.

În timp ce-l conducea afară din biroul său, ţinîndu-l de braţ, atent ca nu cumva să-i calce în picioare javra tolănită pe mochetă – "căreia mă prezentase, în glumă, ca fiind un posibil concurent de-al său" – Costi murmura "Ce destin, domnule!". Îl ştia pe Tavi de cînd acesta îi luase un interviu pentru revista militară la care lucra.

– Eu, în locul dumitale, cred că mi-aş trage un glonte în cap. Iartă-mă că-ţi spun, dar nu mai ai nici un haz!, comentase Costi ingrata postură a lui Tavi.

"M-am felicitat că nu am scos mitraliera ca să-l transform pe Costi într-o masă de haine, gloanţe, carne, sînge, grăsime, poezie şi barbă", şi s-au despărţit ca doi amici, urmînd a-l suna săptămîna viitoare, să afle impresiile lui de lectură.

"Nu cred că ai nevoie de recomandarea mea" l-a deşteptat însă în Tavi pe întîiul născut al lui Vito Corleone, în ciuda tratamentului preferenţial de care beneficiase mezinul Mike. După ce a tras, în holul casei sale, ţinînd încă telefonul în mînă, l-a încercat o umbră de regret: "Tocmai l-am hăcuit pe singurul om care, de bine de rău, mi-a citit manuscrisul. Toţi mă ocolesc ca pe-un lepros cînd încerc să le dau ceva să citească", încheie Tavi paranteza lui la povestea Nelei.

Efectul ultimelor lui cuvinte nu întîrzie să apară: Nela dori pe loc să-i citească o compunere. Tavi se conformă, scoţînd din sacoşa de plastic două hîrtii, cu care reuşise să dea pe spate pînă atunci o chelneriţă de la cantina socială.

"Cu cît era respins mai violent, cu atît i se micşora marota de a-i da cantaridă, cum proceda de obicei cu paraşutele care nu mai voiau să se deschidă, aducîndu-le la o asemenea excitare

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

încît cereau ele singure să fie făcute poştă nu doar de către băieţii din cartier, ci şi de către cîini...", atît citi Nela, căci fu oprită cu violenţă de Maia.

– Cred că maică-mea n-ar fi putut să dea peste un pornograf mai mare decît dumneata, reuşi ea să-şi scuze ieşirea.

Ar fi vrut să adauge că sunt şi copii mici de faţă, dar se abţinu, de teama unui malentendu de care n-avea nici un chef, la nervii ei din seara aceea. Ghiţă o tot întreba ce voiau să-i facă lui tanti aia căţeii, şi pînă nu i-a dat de lucru cu punerea în ordine alfabetică a autorilor din poveştile cărora îi citise în ultimii 30 de ani, nu scăpă de insistenţele lui.

– Am un băieţel tare prost crescut, zise Maia fără voia ei, dar pesemne că vorbele nimeriseră în pauza de schimb a atenţiei celorlalţi, căci nimeni nu-i ceru lămuriri.

Nela susţinea că-i place textul respectiv, nu însă cu convingerea care i-ar fi permis lui Tavi să vadă în ea o pradă sigură. Nici aseară nu-i mersese, cu basarabencele...

– Mai iau o sută de coniac, după care îi telefonez, zise tînăra cu probleme, făcînd semn chelnerului.

– Să-mi laşi adresa dumitale. O să vorbesc eu cu nişte tipi de la o fundaţie umanitară, să-ţi aducă în fiecare zi cîte-un prînz cald. Nu te pot ajuta cu “altceva", zise Maia în şoaptă – dar profesional – tovarăşului ei de masă.

Nela ar fi vrut să spună şi ea că o să aranjeze la fabrică să i se dea zilnic bere, dar se temu să nu-l jignească pe Tavi, în a cărui stea literară credea cu putere. Îi ceru totuşi o copie a manuscrisului, pe care s-o arate conducerii "Aurorei" în caz că ar întreba-o ce scrie prăpăditul ăla.

Maia îi formă numărul la celularul ei, după care o lăsă să se descurce cu vocea care răspunsese deja şi pe care o recunoscuse din atîtea interviuri la posturile locale de radio şi televiziune dar şi din propriile ei amintiri de fetiţă.

Editura LiterNet,
2002

- Alo, Costi, ce faci?

- Bine. Fut şi eu luleaua pe-aicea. Cu cine vorbesc?

- Cu mine, Nela.

- Nela?! A, da. Ce mai faci, poeteso?
Mai comiţi, mai comiţi?

- Nu prea-mi arde de poezie, Costi.
Trebuie neapărat să-ţi vorbesc.

- Dar acuma ce cucurigu meu faci? Zi-i.

- Între patru ochi, Costi.

- Nu pot săptămîna asta. Mai ai răbdare. Dă-mi timp să mă refac. Ce, ţi-a plăcut aşa tare? Fut bine, hai zi-i...

- Nu e vorba de asta, Costi. Cred că am rămas.

Editura LiterNet,
2002

Gîndindu-mă la Coco şi Mimi, mi-am amintit de tine, Ghiţă. Oare cum o fi arătînd mă-ta? De tine, dar mai ales de incredibilul diagnostic pe care l-am căpătat nu demult şi care îmi permite să judec din interior fenomenul handicapului.

În curînd voi fi orb.

– Te-ai uitat la eclipsă prin nişte ochelari contrafăcuţi!, mi-a zis doctorul, glumind pe seama degenerescenţei mele genetice.

Am 33 de ani. Abia fusesem avansat la gradul de locotenent, datorită ochilor mei de vultur şi minţii mele echilibrate, nerăvăşite de alcool. Plutonul meu avea cele mai bune rezultate la tir. Fireşte, n-am uitat să amintesc asta în articolele pe care le-am scris în ultima vreme la revista garnizoanei, "Goarna".

Uneori colaboram chiar şi la presa militară centrală. Taică-meu a zis că m-a văzut şi la televizor. Spuneam ceva, dar nu auzea ce, fiindcă i se terminase bateria de la aparatul auditiv.

Tot mai rar mă duc pe la el. Mă deprimă faptul că trebuie să repet de două sau de trei ori nişte comenzi care, în mod normal, ar fi fost executate de la cea dintîi silabă. Pînă-mi dă bătrînul o cană de apă, îmi trec prin minte toate condamnările pe care le-ar merita un molîu de-al meu. Nu pot să-l ciuruiesc pe tata. Nu mă lasă inima nici măcar să-l trîntesc oleacă prin noroi. Să-l fugăresc prin ogradă, asmuţindu-mi cîinele pe el...

Nu fac însă nimic din ceea ce simţul dreptăţii urlă în mine în clipele în care tata mă umileşte cu surzenia lui.

Pentru fapte asemănătoare, dar datorate neatenţiei, am divorţat pînă acum de două ori.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

Dacă mi-ar fi prezentat certificate că sunt tîmpite şi că de aceea nu au reacţionat în nici un fel cînd 1) am cerut să fie naibii închisă uşa de la sufragerie, 2) să nu mă mai îmbrac din bani furaţi ori 3) să nu mi se mai zică Şacalul, poate că le-aş mai fi dat ultimul cuvînt înainte de a le pocni.

Ce-i drept, nici tata n-are vreo hîrtie la mînă. Îmi este suficient să-mi amintesc că i-am aruncat odată cana de vin peste faţă, strigîndu-i "Apă ţi-am cerut! Apă, apă, apă!!! Nu mă lua drept un Ciocan!". Asta mă mîngîie şi mă face nu doar să evit repetarea unei asemenea scene penibile, prin vizitarea cît mai rară a bătrînului, ci şi să-mi calmez cumplitele mustrări de conştiinţă care apar de fiecare dată cînd retrăiesc, cum ziceam, episoadele de nesupunere rămase nepedepsite.

Din ziua în care a apărut primul simptom şi pînă acum, acuitatea mea vizuală s-a redus la zece la sută.

Mai întîi m-au luat de pe cîmpul de instrucţie şi, din colaborator ocazional, am ajuns să-mi cîştig pîinea exclusiv din prezentarea în presă a faptelor de arme ale colegilor mei. Am luat retinita ca pe un ordin pe care Dumnezeu mi-l dădea să execut. N-am crîcnit. Încet dar sigur, duceam la îndeplinire programul de degradare a vederii.

În cele din urmă a trebuit să mă pensionez, deoarece ajunsesem să scriu toate articolele din burtă, la faţa locului devenindu-mi imposibil să ajung altfel decît cu preţul unei grave atingeri a demnităţii mele.

Punctul final s-a pus cînd am nimerit în bătaia pistoalelor, la finala pe regiune a concursului de tir. Întrucît soldaţii trimişi să mă călăuzească la masa presei făcuseră abc-ul instrucţiei cu mine, în urmă cu şase luni, n-au îndrăznit să aibă vreo obiecţie la propunerea mea de a-şi vedea de treabă.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

Nimeni însă nu mă informase, cu tact ori fără, asupra schimbărilor intervenite în poligon de cînd am fost eu ultima oară aici, anul trecut, cînd, fireşte, am cîştigat Marele Trofeu.

M-am aşezat pe iarbă, într-o zonă pe care o ştiam la adăpost nu doar de gloanţe ci şi de privirile şi întrebările indiscrete ale foştilor mei camarazi. După ce ultimul şuierat nu se va mai fi auzit, voi cere organizatorilor lista cu premiaţii, şi gata reportajul, îmi ziceam.

A trebuit să vină însuşi colonelul să mă ia de braţ şi să mă aducă din spatele ţintelor în faţa generalului curios peste măsură să afle cine-i cretinul ăla care-i confundase pe competitori cu plutonul de execuţie...

Din pensie, abia de am cu ce trăi, Ghiţă. Dacă n-aş fi simţit pe propria-mi piele ce înseamnă să fii handicapat, crede-mă, n-aş fi pornit să scriu această carte despre tine. M-ar plictisi de moarte să-mi istorisesc viaţa pe hard-discul acestui computer, în faţa căruia mă aflu acum. Asta am făcut în "Zilele unui tînăr", ajunge. Tu n-o să ştii niciodată ce-i acela alfabet Braille, şi degeaba ţi-aş explica prin ce minune reuşesc să scriu rîndurile astea.

Uneori îmi vine să le dau dreptate celor care fură ajutoarele aduse de străini la casele de nebuni. "La subsol, o imagine de coşmar: o bancă pe care sunt spălaţi morţii. Adică li se-aruncă o căldare de apă pe ei...", zicea, oripilat, un reporter, aseară, la televizor, după ce-au plecat basarabencele de la mine. "Totul a dispărut: pături, televizoare, casetofoane, video...", spune o englezoaică, decisă să-i dea în gît pe cei cărora abia le încredinţase produsele respective - medici, asistenţi etc.

Niciodată nu mi-a plăcut să stric orzul pe gîşte. Şi, mă rog frumos, cum ar fi trebuit să se poarte bietul personal cu cadavrele celor care i-au indus nebunia prin transfer? Drama unora e prilej de ştire senzaţională şi bine plătită, ori de turism caritabil... N-am sesizat nici cea mai mică încercare de punere în locul celui blamat. Fiindcă era vorba de-un aşezămînt rural în care Coco şi Mimi ar fi trecut drept pacienţi onorabili, ascultă ce-ţi zic.

GHIŢĂ
Mini-roman de Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

Aşa cum ţie în zadar ţi-aş spune - chiar în viaţă fiind - că literele pe care le tastez emit fonemele corespunzătoare, ca să ştiu dacă nu cumva am scris Puţă în loc de Ghiţă, că editurile nu mai au corectori, băi descreieratule, tot atît de nefolositoare erau şi televizoarele, pricepi? Bine că nu eşti acum în faţa mea....

Să mă calmez.

Mai bine-ţi spun o poveste.

A fost odată ca niciodată un scriitor, lider de generaţie, care s-a îmbolnăvit, pe la patruzeci de ani, de-o boală tare ciudată. Deîndată ce se apuca de scris, căpăta febră. Văzînd el că nu-şi mai putea termina romanul început, se duse la medic, şi nu mică i-a fost mîhnirea cînd aflǎ cît îl costă tratamentul. E drept, avea mulţi prieteni, fiindcă era un om aşa de darnic încît băga în preţul cărţilor şi sculele cu care cititorii îşi puteau face acasă propriile lor proze. Nu trăgea însă nădejde că o s-adune atîta bănet cît i se ceruse ca să rămînă în viaţă. "De dragul precedentului fac eu atîta tărăboi acum. Nu se ştie niciodată cînd o să ai şi tu nevoie de ajutor, şi nu strică să ai totul pregătit, numai să primeşti perfuzia", zicea el.

Campania de recunoaştere a bolii lui ca "profesională" dăduse greş, ca şi, mai înainte, încercarea de impunere a "scriitorului" în nomenclatorul de meserii. În schimb, sacul de dolari pe care-l cerea Moartea ca răscumpărare se umplea văzînd cu ochii.

Mai existau şi reticenţi, care preferau să-şi cumpere aspiratoare ori vreun calculator, decît să pară ridicoli luptînd pentru o cauză pierdută. După aparenta vindecare, lor li se adresă Scriitorul, într-o tabletă.

Fusese asaltat prin e-mail de-atît de multe remuşcări ale celor iniţial neîncrezători în şansele lui de supravieţuire - care însă făceau acum apel la responsabilitatea scriitorului faţă de societatea care i-a dat o bucăţică din măduva ei - încît l-ar fi costat două conturi lunare de

Internet să răspundă fiecăruia. Publică astfel într-un cotidian central de mare tiraj următoarea **"Scrisoare către cei care n-au putut să mă ajute"**:

"Bătrîne Domn,

Cred că ai procedat foarte bine cumpărîndu-ţi un aspirator. Nu se mai putea cu mătura. Sigur, ar fi fost de preferat un calculator, dar va veni şi vremea lui.

Relaţia de recunoştinţă e foarte complicată, căci pune în situaţie inconfortabilă şi pe cel care a dat, şi pe cel care a primit. Sunt cu o mulţime de oameni în astfel de relaţii incomode. Tu mai lipseai.

Cînd începuseră colegii mei să strîngă bani pentru spital şi trebuiau vreo 70.000 de dolari, m-am gîndit că, dacă scap, voi fi ca o întreprindere în care s-au investit cam la nivelul de 1000 de dolari pe kilogram-corp. Şi că le voi scrie o scrisoare tuturor, rugîndu-i să facă parte din consiliul de administraţie al acestei întreprinderi şi să ia decizii prin vot. Să-mi spună ei ce să fac de-acum înainte.

Cînd am aflat că guvernul a dat banii (cam pentru 65 %), m-am simţit naţionalizat. Şi cam uitasem de ideea aia cu consiliul de administratori.

Acuma vii tu să-mi aminteşti. Voi face totul!"

În puţinii ani cît mai trăi, Scriitorul n-a mai fost cel dinainte. Medicii îi spuseseră că microbul exista în scriitura lui încă de la cartea de debut. Desigur, îl răspîndise în toată ţara, dar nu era obligatoriu să declanşeze în toţi boala. Pericolul unei epidemii era încă departe. Depinde de rezistenţa cititorului, încercau ei să-l liniştească. Dar el muri sub povara gîndului că făcuse, fără voia lui, atîta rău în lume.

Societatea, mult prea săracă pentru a suporta şi alte transplanturi – după ce se dovedise că nu duceau la vindecare, ci doar la prelungirea agoniei – trase concluzia: cine vrea să scrie literatură o face pe propria-i răspundere, pe semnătură, ca-n fotbal.

GHIŢĂ

Mini-roman de Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

Şi-am încălecat pe-o şa şi v-am spus povestea aşa, că de scris, nu mai am chef.

***

Am scris singur "Zilele unui tînăr", dar acum simt nevoia unui co-autor, fie el şi din ceruri. Nu mai am încredere în mine însumi.

***

Mai bine abandonez proiectul "Ghiţă", decît să-ncapă pe mîna vreunui meschin flămînd. Parcă-l şi văd în bibliografia cine ştie cărui joc Bingo. Sau ca a şapteşpea cărămidă a lui Costi...

***

Mîine-i "Noaptea uşilor deschise" la Primar. O să mă duc să-i spun că scriitorii din primul deceniu al mileniului n-au decît şansa comenzilor punctuale. Adică vă fac cioc-cioc la uşă, vă întreb dacă nu v-ar interesa un roman al vieţii dumneavoastră, să vadă şi ăia mici cine-a fost bunicul lor, civilizat, vă iau biografia şi-un aconto, restul mi-l daţi la livrare.

GHIŢĂ

Mini-roman de Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

IV

"Bine, domnişoară. Te-aştept mîine dimineaţă, pe la nouă, la revistă", apoi o sună pe nevastă-sa, "Mănîncă şi culcă-te fără mine, am de scris pentru Mecena".

Pe cît de libertin părea Costi în ochii celor de-afară, pe-atît de riguros se străduia să fie în faţa propriei instanţe auctoriale. Nu mai avea alt Dumnezeu în afara celui literar. Însuşi Primarul, prietenul său "de baltă", cu care semăna ca două picături de apă, se săturase de cîte ori fusese băgat în mă-sa de-acest bărbos căruia disidenţa i s-a urcat la cap. Nu venea niciodată la şedinţele Consiliului Local, în schimb avea grijă să înjure administraţia, în puzderia de interviuri din mass-media locală, pentru paragina în care erau lăsate locurile culturale. Cel mai mult îl scandalizase destinaţia pe care Primarul, cu limba scoasă după voturile sărăntocilor, o dăduse fostului său domiciliu forţat, pe care obişnuia să-l viziteze ori de cîte ori se sătura de onanie şi-şi amintea de poziţiile inimaginabile în care se împreuna cu Inspiraţia.

Într-o bună zi a găsit în locul bibliotecii de cartier o cantină socială, dar nici măcar să ia masa acolo nu putea, fiindcă totul fusese devastat în chiar ziua inaugurării noului lăcaş caritabil, de-atunci servirea făcîndu-se la pachet. Îl văzu, printre lacrimi de furie, pe Tavi, bîjbîind în căutarea intrării, şi-o ură nestăvilită îl cuprinse faţă de handicapat, "Nu se mai dă azi de pomană, fire-aţi ai dracului!", după care îi făcu vînt înăuntru, delectîndu-se cu zgomotul produs de corpul lui Tavi prăbuşit peste ceea ce a mai rămas din sala de mese.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

Adevărul e că începuse să-l cam plictisească rolul de taur comunal pe care mass-media i-l rezervase unicului disident din oraş, chemat la orice oră din zi sau din noapte să rezolve ba o jună gazetă încă virgină, ba o babetă din celălalt mileniu, care se ţinea cu ultimii dinţi de subvenţiile Guvernului, ori un post de televizune prea tînăr ca să ştie dacă-i hetero sau homo...

"Mi-am pierdut singurătăţile, Nela. Un om care nu mai are în fiecare zi un episod de singurătate e un om care se îmbolnăveşte. În oraşul ăsta, datorită unei lipse fundamentale de ordine interioară, toată lumea e înclinată să discute despre orice şi să-ţi atribuie competenţe în orice domeniu, să te frecventeze pe orice temă. Mie mi se cere să vorbesc despre cultură, femei, politică, agricultură. Ideea de a hărţui pe cineva la nesfîrşit în stilul ăsta împrăştiat e criminală pînă la urmă, crede-mă", îi mărturisise, după lansarea "Provincialelor", la o Metaxa, tinerei poete Nela Storcea, în care nu vedea nici măcar în glumă un concurent după ce-i citise manuscrisul. Ea, fericită că nu fusese băgată în aceeaşi oală cu gazetarii - deşi insistase pe lîngă Costi să-şi arunce ochii peste capodopera ei mai rău ca un paparazzo - se făcea că nu bagă de seamă cum mîna de aur a maestrului îi aluneca între sîni cu aceeaşi viteză cu care discursul îi derapase de la academic la grobian. Ştia că e la modă să foloseşti obscenităţi în texte, dar se ferise să apeleze la ele, în acele poezioare de liceu, de teama lui taică-su, care mereu îşi băga nasul în hîrtiile ei, să vadă dacă nu cumva i-or fi venit Neluţei minţile la cap şi-nvaţă şi ea la ce se cere.

După al doilea pahar, îl privea, auzea şi simţea pe Costi de parcă idolul ei literar ar fi emis prin toţi porii poezie postmodernă. A fost sigură, după, că-i absorbise o parte din forţa lui creatoare. Simţea pe limbă că imaginarul ei va primi rod în urma acelei spasmodice tăvăleli pe mochetă, aşa cum de fiecare dată cînd auzea la ştiri c-a mai murit o poetă, era încredinţată că a doua zi, ajutată de înger-îngeraşul ei, se va trezi cu spiritul aceleia încorporat.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

Costi făcuse turnee de lansare a cărţilor sale prin licee şi înainte de 1989, inclusiv cu romanul "Mor de sete", din cauza căruia îşi pierduse slujba de la revista de cultură, căpătînd-o în schimb pe aceea de bibliotecar de cartier. Parcă-i plăceau mai mult acum elevele, cînd aveau libertatea să vină la cenaclu în minifustiţe de muză.

Pe Nela a cunoscut-o într-un astfel de context, pe cînd învăţa la "Economic". Venise la el să-i ceară un autograf, dar n-avea bani să-i cumpere cartea, aşa că n-o supărase propunerea lui de a-i scrie COSTI 97 deasupra genunchiului stîng.

Erau mai puţini participanţi, dar veneau exact cei îndrăgostiţi cu adevărat de literatură. Mereu le zicea copiilor care, rupînd barajul formal al profesorilor, veneau la el cu texte, "Scrieţi, dragii mei, nu vă descurajaţi că-i aşa de greu să publici o carte în ziua de azi", uitînd să precizeze că sponsorul lui oficial era nevastă-sa, constructoriţa...

Şi-n faţa soldaţilor lui Tavi omitea acest amănunt, în cadrul lunarelor întîlniri cu oamenii de cultură locali, pe care "Goarna" le organiza în lipsă de altceva mai inspirat. Nu sufla o vorbă despre cum îi gîdilase în cur statul comunist pe scriitori în casele de creaţie şi cum îi mai mîngîia pe ouă de fiecare dată cînd le mai făta mintea cîte ceva, în vreme ce noi, tinerii...

- Voi tinerii, ce?, întrebă binevoitor Costi, înainte ca Tavi să înceapă interviul propriu-zis.

Pe-atunci Tavi încă mai vedea cu cine stă de vorbă. Abia se acomodase cu hainele strîmte de redactor, el, un om de acţiune prin excelenţă.

- Am şi eu în minte un roman, "Zilele unui tînăr" o să se cheme. Să zicem că l-am scris deja şi că dorinţa de a-l publica a şi căpătat forme patologice. Mă împrumut de peste tot şi obţin zecile de milioane pentru debut, da? După aceea o să-i trimit mentorului meu un exemplar, cu dedicaţia "Celui care m-a adus la sapă de lemn şi în război cu toată lumea"... Pe dumneavoastră nu vă blestemă nimeni dintre cei în care aţi investit încredere?

Pagina anterioară

Cuprins

Pagina următoare

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

Dacă n-ar fi fost reportofonul ăla care-i înregistra şi ghiorţurile pe care burta i le trăgea în aşteptarea promisei mese de la popotă, Costi l-ar fi făcut pe insolentul locotenent să uite pe veci de utopia lui. Neavînd însă habar cum scrie Tavi, nu putea încă folosi armele desuadării, în mînuirea cărora excela doar în prezenţa Talentului. Îi răspunse că nu se simte încă în postura pontificală de a putea selecţiona tineri pentru o şcoală de literatură al cărei mentor să fie. Nu şi-a propus nici să facă pronosticuri. Nimeni nu-i obligat să ajungă scriitor, mai ales în vremurile noastre, cînd profesia e complet demitizată.

Reporterul: Domnule Costi, sunteţi cel mai important scriitor al urbei noastre şi, vă mărturisesc, unul dintre cei mai solicitaţi autori la biblioteca garnizoanei...

Costi: Iertaţi-mă că vă întrerup, dar realmente sunt onorat de cea de pe urmă afirmaţie a dumneavoastră, mai ales că pe livretul meu militar scrie: soldat neinstruit, inapt serviciu militar pe timp de pace, apt necombatant pe timp de război.

Reporterul: Să înţeleg că nu prea v-a plăcut armata?

Costi: Imaginaţi-vă că m-au luat de proaspăt la 33 de ani, cînd aveam deja un nume, publicasem cinci sau şase cărţi... Erau un tip de program şi-un tip de mentalitate acolo care mă scoteau din minţi. Am făcut tensiune 22 cu 16 de nervi. După o lună am fost internat şi a trebuit să fiu lăsat la vatră.

Reporterul: Nici lui Bill Clinton nu i-a plăcut războiul din Vietnam, ceea ce nu l-a împiedicat să-l declanşeze pe cel din Iugoslavia, cîştigîndu-şi respectul militarilor, aşa cum dumneavoastră, prin poezia dumneavoastră, aţi cîştigat respectul nostru, al celor care v-am provocat hipertensiune arterială.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

Costi: Nu mă complexează absolut deloc analogia pe care aţi făcut-o cu Bill, întrucît imaginarul meu, peste care eu veghez cu mînă de fier, e tot atît de întins ca şi America aia a lui, pe care-o conduce cu trabucul în păsărica Monicăi... Dar să ştiţi că eu nu scriu doar poezie.

Reporterul: Era inevitabil subiectul "Mor de sete"...

Costi: Deşi am povestit de şapteşpemiipatru ori despre conflictul meu cu Securitatea, o voi face cu plăcere şi-n faţa leatului de-acum. Întrebaţi-mă ce vă interesează anume, nu mă lăsaţi să iau eu iniţiativa, fiindcă vă pap tot spaţiul.

Reporterul: Să începem cu domiciliul forţat.

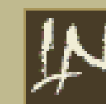
Costi: Bine. După ce-am scris "Mor...", în care am dezvăluit o crimă oribilă săvîrşită de Securitate, m-au scos băieţii de la revistă, unde eram redactor-şef, şi m-au făcut bibliotecar de cartier, într-o casă care-acum e lăsată de izbelişte de Primărie, deşi n-a revendicat-o nici un fost proprietar. Perioada de aici, petrecută în 1989, a fost una dintre cele mai bune ale vieţii mele. Am trăit sănătos, făceam plimbări zilnice, cum cer doctorii acum să fac şi nu mai fac. În plus, în acel cartier analfabet, lucram, nu mă plictisea nimeni, n-aveam obligaţii curente, nu dădeam interviuri, nu primeam telefoane agasante.

Reporterul: Eraţi un om liber.

Costi: Liber... e un fel de a spune. Într-adevăr, în mod curios, în suburbie n-am avut sentimentul că-s hărţuit, nu vedeam securistul la poartă, aşa cum se întîmpla în faţa locuinţei mele din centru, unde era legitimat oricine intra în bloc. De altfel ăsta e şi motivul pentru care am preferat să rămîn şi peste noapte în bibliotecă. Repet: citeam despre îngeri, observam natura, mă mai îmbătam, mai venea cîte-o gagicuţă cu ochi albaştri şi ne trăgeam reciproc de limbi...

Reporterul: Telefoanele vă erau ascultate?

GHIŢĂ
Mini-roman de Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

Costi: Fireşte. Mi se vorbea cifrat. Uneori nu înţelegeam nici eu cifrul care mi se sugera. Mi-aduc aminte odată că m-a sunat o doamnă. Mi-a spus: "La telefon Cantina Săracilor", chestie care m-a perplexat. Pe urmă mi-a spus: "Sunt aicea împreună cu Buricul Pămîntului", ceea ce a dublat misterul pentru mine. Era o explozie de coduri care m-a năucit. Nici acum nu ştiu cine era şi ce-a vrut duduia respectivă.

Reporterul: N-a îndrăznit nici un ziarist să vă solicite vreo carte? Era totuşi o bibliotecă publică.

Costi: Pe-atunci gazetarii nu erau aşa de penetranţi cum sunt astăzi. Erau disciplinaţi, obedienţi. Dacă veneau, îşi luau o tinichea de coadă.

Reporterul: În "Jurnalul unui bibliotecar fericit", scris în acea perioadă, nu faceţi nici o aluzie la contextul care l-a generat.

Costi: Foarte multă lume a fost dezamăgită de jurnal, fiindcă mulţi îşi imaginau că vor citi o carte plină de mici istorioare poliţiste. Pentru mine, scrierea acestor note în perioada comunistă era tocmai expresia calmului interior în care mă aflam şi a unei disponibilităţi pe care n-am mai avut-o, cred, niciodată. Nu socoteam că istoria exterioară în care eram implicat atunci era aşa de interesantă încît să m-apuc să scriu lungi pagini de lamento-uri, "Ce singur sunt aicea...", "Ce mi-au făcut ăştia..." şi "Vor veni poate şi zile mai bune..." Există un jurnal de exil gata scris.

Reporterul: Confraţii dumneavoastră mai tineri, îndeosebi noii critici literari, vă suspectează de-o anumită impotenţă literară, ilustrată de volumele mai recente în care-abundă futilităţi de genul horoascoapelor în doi peri şi-al pastişelor...

Costi: Nu văd în ce măsură interesează subiectul ăsta pe răcanul Ion, care-a venit din fundul lumii sub arme şi nu şi-a găsit încă izmene pe măsura lui. Mă rog...

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

Ca să scrii cărţi compacte, îţi trebuie răgaz. Cărţile de tip clasic se scriu cu o altfel de viaţă decît cea pe care o duc eu. Cel puţin asta-i scuza pe care mi-o găsesc.

Dac-aş avea şi eu doar două cursuri pe săptămînă, la o particulară, şi-n restul timpului aş sta într-o cabană, la munte, ca alţii, m-aş plimba, gîndi şi scrie. În felul ăsta se pot face cărţi. Cînd eşti în piaţă, cînd de dimineaţa pînă seara eşti tras în treişdămii de direcţii deodată, ajungi să te miri că le faci şi pe astea. Desigur că suntem prizonierii cîtorva idei fixe, toată viaţa. Fiecare are mica lui găselniţă, şi-n general din ea trăieşte, adaptînd-o, tăvălind-o prin alte sosuri. La mine-i horoscopul. E bine să existe o obsesivitate, o tematică constantă - iertaţi-mi cacofonia - care evoluează. Oamenii care sunt prea dispersaţi, care vorbesc prea diferit despre lucruri prea diferite, nu produc o operă. În privinţa lupilor tineri... Da, există generaţii mai tinere, care sunt în plină afirmare, care au orgoliul lor creator legitim şi care înţeleg uneori să se profileze pe harta literaturii prin nonşalanţa dură cu care îi tratează pe cei care apar deja instalaţi. E un fel de a vorbi despre tine, înjurîndu-l pe celălalt. E o luptă, recunosc. De aceea fac apel, prin "Goarna" dumneavoastră - asta-i culmea ridicolului, dar n-am ce să fac, dumneavoastră m-aţi provocat! - la sentimentul de solidaritate al generaţiei mele, în care iniţial n-am crezut. După 89 însă constatăm că suntem totuşi o generaţie, surprinsă de marea schimbare cam la jumătatea vieţii, în plină forţă. Noi eram pregătiţi pentru o supravieţuire în varianta veche. Iar noile şanse pe care le-am căpătat după, ne-au risipit, ne-au şubrezit. Ne-am trezit implicaţi în politică, în ziaristică, am făcut muzee, edituri... Am intrat într-un fel de euforie a ctitoriilor care ne-a redus din energia de lucru.

Reporterul: Vă mulţumesc.

Costi: Fără plăcere. Închide drăcia asta, să-ţi...

Editura LiterNet, 2002

Costi îl rugă pe Tavi să-i dea şi lui interviul înainte de a-l publica, prilej cu care tăie tot ceea ce i se păru a fi luare pe dinainte a gurii din cauza whisky-ului băut pe stomacul gol.

În schimbul casetei originale, îi promise tînărului că-i va citi manuscrisul şi va pune o vorbă bună pe la sponsori. Nu-i păsa că, la ora cînd înregistra cu frenezie Charles Aznavour peste penibilele lui mărturisiri complete, varianta sonoră a interviului fusese difuzată prin staţia de radioficare a garnizoanei...

Puţini erau cei care îşi aminteau că el fusese întîiul Primar postdecembrist al urbei, adus în izmene de la Gheboaia şi instalat pentru o lună de către securiştii "buni" care-l apărau la bibliotecă, din umbră, împotriva "răilor" care-i furnizaseră materia primă pentru "Mor de sete", indivizii ăia fără maniere din faţa locuinţei lui Costi. Dacă ar fi ştiut dinainte că romanul său va declanşa un război între cele două tabere securiste locale, probabil că ar fi rămas la horoscoape şi la cuminţile lui note informative - date şi unora şi altora - şi n-ar fi acceptat să se pună bine cu una demascînd crimele celeilalte.

Era prea tîrziu cînd şi-a dat seama că nu făcuse altceva decît să spele rufele altora; cartea fusese deja interzisă oficial şi circula ca metroul în subteranele firavei noastre vieţi intelectuale. S-a văzut astfel silit să-şi ofere serviciile de mercenar literar şi celeilalte aripi. Aceasta şterse imediat totul cu buretele, îşi frecă mîinile de bucurie şi-l încredinţă c-o să iasă un best-seller de ecranizat la Hollywood. Îi asigurară şi-o casă de creaţie, într-un cartier de margine în care oamenii n-or să-i calce pragul bibliotecii nici să-i tai. În privinţa neplăcerilor venite dinspre ăilalţi, să nu-şi facă griji, "că-s nişte labagii care-or s-o ia în gură de îndată ce şeful nostru îl va-ntrece pe-al lor cu-n grad".

Revoluţia l-a găsit aşadar pe Costi punînd la punct jurnalul în care-o făcea pe niznaiul şi meditînd la felul în care o să valorifice prima tranşă de documente primite, în aşa fel încît să nu se copieze pe sine, cel din "Mor de sete".

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

Prima măsură pe care a luat-o în noua calitate a fost să declare "loc de importanţă culturală" toate mansardele conspirative închiriate cu ora de la securişti, în care urca la o cafea cu vreo juna aspirantă dornică să-i cunoască lăcaşul de creaţie. La alegeri a căzut cu succes, astfel că urmărea cu ciudă cum succesorii lui legitimi smulgeau cu samavolnicie de la sînul istoriei literare locuinţele respective, pentru a le repartiza ţiganilor. Lovitura de graţie i-o dăduse însă chiar prietenul lui cel mai bun, actualul Primar, cu care se ştia încă de cînd Mecena era un pîrlit de inginer mecanic la SMA iar el abia-şi lansase prin grădiniţe cartea pentru copii "Aventurile lui Ghiţă": transformarea bibliotecii din Gheboaia în sală de servit ciorba populară. "E deprimant să te plimbi într-un oraş care nu are memorie culturală. Nu mai vorbesc de faptul că nu avem nici o statuie..."

Editura LiterNet, 2002

În semn de recunoaştere a valorii mele militare, am primit din partea unităţii nu doar bastonul alb de pensionar, ci şi acest computer vorbitor. Nu am ce mînca, în schimb sunt conectat zece ore pe lună la Internet, să am iluzia că aş comunica şi eu cu lumea...

Am făcut rost de nişte adrese interesante, inclusiv a lui Mircea Nedelciu, un scriitor căruia îi citisem înainte o singură carte, "Zmeura de cîmpie" parcă, apărută la Editura Militară, singurul roman românesc din biblioteca noastră. N-am înţeles mare lucru din acea zisă carte de război. Oricum, nu se compara cu Sven Hassel, al cărui "Comisar" îmi fusese suflat de sub ochi de-un plutonier. Am rămas însă cu impresia că autorul uitase la mine cîteva din sculele cu care îşi meşterise cartea. "Din păcate, merge pe-o mînă moartă. Eu n-am nici un chef să gătesc acasă semipreparatele altora. În plus, vorba unuia pe care l-am filat în tinereţe: Nu e nimic mai ridicol decît un om de acţiune căzut în reflexivitate", îmi ziceam la vremea respectivă.

N-am mai întîlnit numele lui Nedelciu decît mulţi ani mai tîrziu, la televizor, în dreptul unui tip în cărucior care se plîngea că pierde nu ştiu ce tratament din cauza refuzului celor de la ambasada Franţei de a-i acorda viza. Mi-a atras atenţia reportajul respectiv datorită asemănării cu cazul meu.

După ce primisem din partea unei mătuşi de-a celei de-a doua mele neveste chemarea în Franţa, ne-am dus la ambasadă cu sentimentul că obţinerea vizelor era o simplă formalitate. Deja ne vedeam cheltuindu-ne francii prin Euro-Disney cînd faţa funcţionarului s-a încruntat brusc la citirea informaţiilor pe care computerul i le oferea în legătură cu mine. Pur şi simplu m-a invitat să părăsesc de urgenţă clădirea, soţiei mele mărginindu-se să-i spună că eu aş avea un cazier atît de încărcat, încît nu doar în Franţa eram indezirabil, ci în întreg spaţiul Schengen. Nici o explicaţie în plus.

Pagina anterioară
Cuprins
Pagina următoare

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

Lina i-a telefonat atuncii mătuşi-sii, rugînd-o să se intereseze ea ce dracu au ăia cu mine, o persoană hiper-corectă pentru care ar fi pus mîna-n foc. Baba s-a conformat, dar auzi despre mine nişte lucruri atît de îngrozitoare, încît i-a spus doar atît Linei: "N-o să mai puteţi călători niciodată în Occident. Este viaţa ta, nu mă bag. Ar trebui totuşi să-ţi cunoşti mai bine soţul!"

I-a fost de-ajuns să cerceteze ceea ce mă stăpînisem cu greu pînă atunci să nu afle pe propria ei piele, şi-anume c-o stîlcisem în bătaie pe prima nevastă.

Nu a mai contat faptul că mă săturasem să mănînc bine şi să mă îmbrac boiereşte din banii celeilalte, "împrumutaţi" din casieria băncii la care lucra. Lina avea în faţa ochilor doar certificatul medical pe care i-l fluturase aia în timp ce-şi beau cafeaua reconcilierii. N-o mai acuza că i-a furat bărbatul, ci îşi plîngeau amîndouă nenorocul de a mă fi întîlnit. Acasă, m-a privit aşa de bănuitoare, încît s-ar fi aşteptat dintr-un moment în altul să-mi cadă din buzunare un pliculeţ cu droguri ori planul vreunui atentat sîngeros.

- Tu chiar nu-ţi dai seama că ăsta-i un tertip ordinar, ca să nu-i mai primească pe estici?, o întreb, după ce m-a pus să jur că n-am ieşit niciodată din ţară şi că paşaportul îmi fusese într-adevăr furat, în 1990, la scurt timp după ce-l primisem, aşa cum aflase ea din surse pe care dorea să le păstreze confidenţiale.

După ce-am văzut că nici măcar argumentul de bun simţ - "e posibil ca un terorist sadea să se fi folosit de identitatea mea" - nu a calmat-o, i-am aplicat o bătaie cu bastonul din dotare, să-i spulber orice temere că n-ar fi împărţit patul, vreme de patru ani cu însuşi Carlos Şacalul.

Doar televizorul am ţinut să-l iau cu mine în garsoniera de burlac.

Nu mă vizitează nici una dintre ele, deşi au auzit că am probleme cu vederea. Asta mă bucură, deoarece eu, pe de-o parte nu suport mila, iar pe de alta, îmi confirmă faptul că atunci

Editura LiterNet,
2002

cînd le-am bătut, am făcut-o aşa de bine, că n-or să uite niciodată. Dacă ele n-au vrut să avem copii, măcar frica de mine să li se transmită genetic urmaşilor pe care îi vor avea.

Aş muri împăcat să ştiu că nepoţelul Linei, de pildă, va fi zbughit-o îngrozit din faţa mea, în părculeţul oraşului, şi că nu va fi încetat să ţipe pînă cînd bunică-sa nu-l va fi lămurit că eu n-am cum să-l lovesc cu bastonul, deoarece sunt un biet moşneag orb.

Nu prea mă descurc cu banii. Din sponsorizarea primită pentru "Zilele unui tînăr" de la nevasta lui Costi, am plătit cea mai mare parte a datoriei pe care o aveam către asociaţia de proprietari. Este aşa de bine cînd nu ţi se mai spune că din cauza ta s-au sistat gazele şi apa caldă în întreg blocul!

Această lipsă de griji ar trebui să-mi dea un avînt, să scriu mai departe despre tine, Ghiţă mamă, căci tu eşti un subiect peren, în vreme ce nenorociţii ăia de la Reprezentanţă, Primarul, basarabencele... toţi or să crape şi n-o să mai ştie nimeni de ei.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

Tavi sorbea din a doua halbă pe care i-o oferiseră fetele - de astă dată întru izbînda marii bătălii pentru viaţă din dimineaţa următoare - şi-şi zicea că mana cerească trebuie să aibă gustul berei. În anul de zile care trecuse de cînd s-a pensionat, nu primise de pomană mai mult material biografic pentru cartea lui din cap, "Ghiţă", ca în ultimele 24 de ore.

Cît a fost în toate puterile, nu a ocolit niciodată drumurile lungi şi întortocheate. Nu a copiat la nici o teză. N-a avut vreodată meditatori la Română, Matematică sau Fizică. Şi-a făcut singur toate proiectele de la Academia Militară, inclusiv cel de Licenţă, în Psihologia infracţionalităţii. I-a instruit personal pe recruţi, netăvălindu-se laolaltă cu ei prin noroaie dar punînd la bătaie o sticlă de şampanie la fiecare concurs de tir organizat ad-hoc...

Boala îl obliga însă la compromisuri. Un prieten de-al său mai întreprinzător, aflînd despre puiul de nenorocire care se abătuse asupra lui Tavi, îi propuse să se apuce de pictură.

- Obiectele plastice create de orbi se vînd ca pîinea caldă prin Internet, îi zise acela, dîndu-i un exemplu intermediat de el, la care licitaţia ajunsese pînă la 100 de dolari.

Fu bătut atît de mult la cap să facă treaba aceea, încît profită de-o erecţie rebelă şi-şi prelungi penisul cu-n fel de pensulă din păr pubian înmuiată în crema de ghete rămasă de pe vremea cînd îşi freca zilnic cizmele.

Bunul simţ îl determină totuşi să rupă creaţia chiar înainte de a i-o înmîna geambaşului. N-a mai rezistat însă şi celei de-a doua ispitiri.

GHIŢĂ

Mini-roman de Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

– Bine, am înţeles că asta nu poţi. Apucă-te atunci şi scrie o carte, pe care mă oblig eu să ţi-o vînd prin Internet.

Practic, era vorba cam de acelaşi lucru, deoarece colecţionarii ăia trăsniţi doreau să achiziţioneze manuscrisul original, caligrafiat de mîna autorului.

La data cînd Tavi începuse să scrie "Zilele unui tînăr" nu avea calculatorul vorbitor. Încă mai făcea figuraţie ba pe la "Goarna", ba pe la Biroul de presă al Poliţiei. Efortul fizic devenise însă atît de chinuitor, încît nu mai putu accepta ideea cărţii-obiect, în exemplar unic, menit a sta într-o vitrină, alături de timbre şi oala de noapte a Elenei Ceauşescu. Excentricitatea comenzii sociale friza în cazul lui sadismul.

Îşi întrebă prietenul dacă nu l-ar putea ajuta să publice cartea în condiţii clasice. Interviul pe care i-l luase lui Costi parcă-i dăduse aripi la scris.

Nu primi decît un "Eu am vrut să te ajut, dar văd că eşti nebun. Cine mai citeşte astăzi?" care îl îndîrji şi mai mult pe Tavi, măcar că habar nu avea cum se face o carte.

Pînă la urmă contactă un editor local – îşi propuse să-şi îngrămădească în text toate amintirile – şi aşteptă cu nerăbdare să capete girul Reprezentanţei...

Se făcuse întuneric, aproape de zece, cînd veni la masa lor profesorul Maiei, un obişnuit al terasei. De astă dată nu era în misiune, ci într-o ultimă tură prin locurile de care se legase afectiv în cei zece ani de carieră extra-profesională. A doua zi urma să emigreze în Italia, unde îl aştepta o universitate dispusă a-i stipendia programul "Omul potrivit la locul potrivit", eşuat în ţară. Ceilalţi acţionari de la "Vînătorul şi pescarul" făcuseră atîtea concesii politicului, încît erau deja gata de distribuit noile "comenzi sociale" care, în viziunea psihologului, n-aveau nimic de-a face cu obiectul de activitate înscris în statutul asociaţiei.

Editura LiterNet,
2002

Pentru început, tot cei din tîrg vor fi cobaii testului-fulger de aflare a opţiunilor electorale, urmînd ca, pe măsură ce se apropie alegerile, experimentul să se extindă la scara tuturor locurilor publice din oraş în care vînătorii aveau cel puţin un infiltrat. Marcus nu a fost de acord cu această prostituare a celei de-a doua lui munci, aşa că nu i-a rămas decît să-şi fie propriul client al ofertelor de angajare, trăgînd - nedeontologic, o recunoştea deschis - lozul cel mare al emigrării. Ţinuse neapărat să-şi ia rămas bun de la fosta lui elevă, întrucît dintotdeauna o considerase a fi cea mai înzestrată dintre angajatele sale. Din nefericire, concursul de împrejurări făcuse ca Maia să cadă sub altă direcţie decît a sa. Ochelarii negri pe care superiorii şi-i puneau în relaţiile cu ea nu se datorau respectului faţă de Talent, aşa cum crezuse iniţial mentorul, ci precauţiei, dacă nu cumva chiar meschinei frici...

Despre această conspiraţie a imbecililor ar fi vrut să-i vorbească, acum, cînd nu mai exista nimeni în consiliul director care să o apere, dar nu ştia cum să aducă vorba în prezenţa celorlalţi doi de la masă.

Inima i se umplu de bucurie cînd Maia îi spuse că ştie totul. Era aceeaşi. Nu se înşelase aşadar cînd investise atîta încredere în ea. O s-o cheme la Torino, după ce va fi pus la punct reţeaua de racolaj. Acolo nimeni n-o să-i mai bată obrazul, zicîndu-i, ca tîmpiţii lui de asociaţi de-aici, bine, Gicule, dar ce gloabă ne-ai adus pe cap!

N-avea de unde să ştie că Maia se referise doar la subiectul iminentei ei concedieri, despre care nu-i trebuia cine ştie ce însuşiri paranormale să creadă că îi este şi lui cunoscut.

N-avea nici un chef să afle Nela despre necazul ei. Şi-ar fi pierdut din autoritatea vocii cu care îi va cere să păstreze copilul indiferent de rezultatul întîlnirii cu Costi.

N-o să moară ea de foame. Se va întoarce la Primărie, unde îşi va relua munca de triere a solicitărilor de ajutor. Anchetele sociale abia o aşteptau. Între timp se deschisese şi cantina săracilor, aşa că avea de lucru berechet cu cei care au sau nu au dreptul de a lua masa acolo.

Editura LiterNet, 2002

Gîndul că revenea la prima iubire, după o rătăcire de cîţiva ani, o binedispuse dintr-o dată. Se uită adînc în ochii profesorului şi, în timp ce acesta se lăsa pe de-a întregul citit, Maia se întrebase cum de-a rezistat atîta vreme departe de bolnavii ei, de acei cerşetori în mijlocul cărora se simţea împlinită nu doar fiindcă-i aminteau de Ghiţă, ci pur şi simplu pentru că aceea era menirea ei pe lume, de a-i ajuta pe oameni la locul suferinţei, nemijlocit, nu la adăpostul melanjului de yoga şi medicină, care i se părea acum atît de străin spiritului ei.

O înţelegea mai bine şi pe maică-sa. Ei îi semăna. De-atîtea ori o văzuse aducînd în casă oameni amărîţi, culeşi de pe stradă, care primeau pomană consistentă nu ca să-i bată soţul, ca altădată, ci pentru-n simplu bogdaproste, menit a-i ierta excesele tinereţii.

De altfel, oricît se strădui, Maia nu-şi mai aminti ce fel de afecţiune indica urciorul de pe pleoapa lui stîngă, iar cînd îi sesiză uşoara descentrare şi - parcă - lipsa de focalizare a ochilor, preferă mai degrabă să nu se mai joace niciodată de-a diagnosticarea, decît să-l considere nebun pe Marcus. Cu toate astea, nu se putu abţine de la interpretarea mişcării continue a globilor lui oculari: "Are de luat o decizie şi e frămîntat de întrebări".

Profesorul trecu în cele din urmă peste ostilitatea cu care i se părea că-l privesc Nela şi Tavi, şi-i ceru Maiei promisiunea că vor mai colabora şi pe viitor.

- Iertaţi-mă, cred că am uitat să fac prezentările, zise Maia, în loc de răspuns.

- Dă-mi numărul tău de celular, te rog, mai spuse Marcus, apoi se ridică să plece.

Îi era de-ajuns umilinţa de a fi rămas jumătate de minut cu mîna întinsă spre Tavi, care nu a catadicsit să reacţioneze. Dar, ca să nu pară prea afectat de incident, îi aruncă în treacăt Nelei informaţia că e nevoie de nişte fete destoinice în Germania, la un festival de rock. Nici de-această dată n-avu însă noroc, deoarece berăreasa nu mai admitea să fie abordată decît în calitate de poetă.

- Da, şi?

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

- Credeam că vă interesează, răspunse profesorul, încurcat, după care plecă, luîndu-şi rămas bun, printr-un gest cu mîna, doar de la Maia.

Nela căzuse în cea mai neagră melancolie. Coniacul îşi făcuse datoria de a-i da curajul să-l sune pe Costi, iar acum îi deschidea uşile memoriei, lăsînd-o la cheremul amintirii lui Darie, întîiul ei iubit. Probabil cînta în vreo orchestră bavareză la acea oră. Nu-l mai văzuse de-atunci...

"Yesterday"-ul Beatlesilor, pe care boxele de pe terasă îl susurau în varianta hip-hop, îi amplificase urîtul.

Şi Darie era învins de lehamitate, în ziua în care se cunoscuseră, în tîrg.

Venise cu lecţia pregătită. Ştia că va fi tras de limbă, dar trompetistul care le datora vînătorilor fericirea de a-şi fi găsit locul în faţa unui restaurant din Milano nu-i dezvăluise mai mult.

Colegii din orchestra simfonică a oraşului îi spuneau "Sonerie", după ce Simfonia nr.2 pentru sonerie electrică şi alarmă auto, capodopera lui, reuşise să bată recordul de alungat spectatorii din sală. Concertul nr 1 pentru lamă de joagăr, coşmarul de la prima ediţie a Festivalului de muzică contemporană iniţiat şi organizat de Darie, fusese dat uitării.

La vremea respectivă, făcuse haz de astfel de contraperformanţe, pe care le punea în seama crasei inculturi muzicale a localnicilor, încremeniţi în Bach, Mozart şi Beethoven. Ba chiar îi plăcea să-şi facă un titlu de glorie din faptul că nici cîinii nu rezistau să-i asculte muzica.

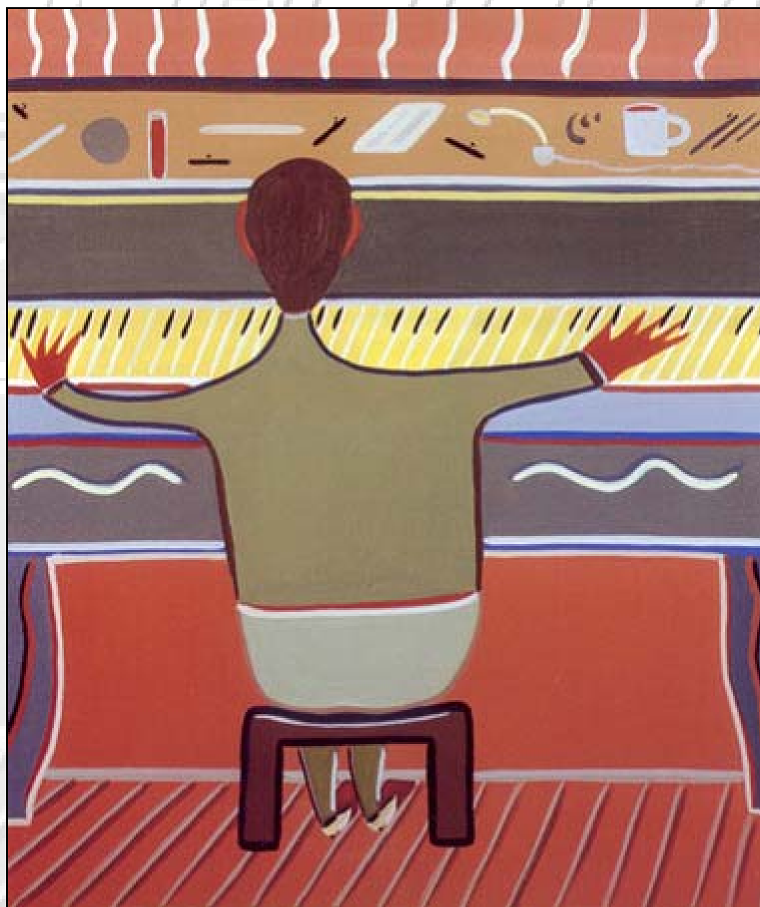
Erau însă puţini cei în faţa cărora îşi permitea astfel de vorbe uşuratice. Majoritatea îl priveau cu ură, îndeosebi cînd se apropia festivalul. Teama întîlnirii cu partiturile muzicii aleatorice îi îmbolnăvea de-a dreptul pe cei mai slabi de înger. Nu le pria deloc libertatea de a decide singuri cum să interpreteze piesa. Directorul Filarmonicii primea atunci o grămadă de

Editura LiterNet,
2002

solicitări de concedii paternale, care-i stîrneau nu doar un surîs amar, ci şi hotărîrea de a-şi trimite muzicanţii la reciclare.

Darie era omul său de încredere, dirijorul principal al orchestrei. Serioasa lui pregătire teoretică, neînsoţită însă de cea mai mică experienţă scenică, îl făcea pe director să se simtă şi el pensionar al rezervaţiei de muzică contemporană, proclamată de Darie în clipele lui de optimism, cînd uita că, de fapt, el şi ceilalţi cîţiva corifei ai sfîrşitului de ciclu se aflau într-un ghetou ori, în cel mai bun caz, într-o cazarmă.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

Festivalul aducea în oraş o sumedenie de industriaşi care-aveau ca hobby muzica nouă. Din această cauză, ordonatorul de credite al Filarmonicii amîna de la an la an să analizeze oportunitatea menţinerii unei manifestări la care muzicienii îşi erau propriul public. Cifra afacerilor încheiate cu acel prilej întrecea cheltuielile de organizare...

Pînă şi Costi a profitat de "Săptămîna muzicii aleatorice". L-a rugat pe Darie să compună ceva de export pe versuri de-ale sale. Cum invitaţia în Franţa era doar pentru trei persoane, căzură de acord să imprime pe CD flautul, locul vacant revenindu-i astfel Poetului.

Lucrurile au început să meargă prost din momentul în care nu s-a mai respectat reciprocitatea schimburilor economico-muzicale cu străinătatea.

Trecuseră doi ani de cînd nici o deplasare în lume, pe linie artistică, nu-i mai tentase pe finanţatorii Filarmonicii. Darie epuizase toate variantele. Prietenii din Occident se săturaseră de el.

Nu i se mai acordă şansa unei împrospătări a "rezervaţiei", întrucît starea de nemulţumire a melomanilor locali atinsese paroxismul. "Dacă mai daţi şi anul ăsta bani pentru porcăria aia de Săptămînă a muzicii noi, eu vin cu o mitralieră şi promit că scap oraşul de pacoste. Nu se poate aşa ceva!" se putea citi într-unul dintre cele mai cuminţi ultimatumuri primite de Primar în jumătatea de deceniu de istorie a festivalului.

Şef de promoţie la Conservator, Darie făcuse tot ce-i stătuse în putinţă să profite de pe urma calităţii sale de fiu al oraşului. Dar i se înfundase de astă dată.

Nu mai ştia ce-i aia sută de dolari de-aproape jumătate de an cînd trompetistului i se făcuse milă de el şi îl îndrumase fără prea multe detalii spre tîrg. Ar fi vrut să nimerească pe-un palat plutitor, la bordul căruia să le cînte miliardarilor muzică de café-concert, atît de dispreţuită în intimitatea lui.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

N-ar fi zis "Nu" nici unui contract pe-o lună, în Italia, în vreo orchestră care-şi aduna banii cu pălăria, de la pietoni. Încercase pe cont propriu, dar fusese strivit de concurenţă, mult mai îndemînatică în mînuirea instrumentelor tradiţionale.

Aşa că Darie îi mărturisi Nelei o parte din nemulţumirile lui de artist neînţeles.

Maia lipsea în acea zi, era bolnavă. Nu avea cu cine se întrece.

Îi trebui un sfert de oră ca să vadă şi altceva decît vrajă în discursul roşcovanului.

Îl întrebă cum arată o partitură de-a lui, iar el o trimise la Tom şi Jerry, episodul în care şoricelul îi joacă o festă motanului-dirijor, obligîndu-l să cînte după bunul plac al furnicilor vii cu care îi substituise notele clasice.

Ea rîse.

- Să-l priviţi cu îngăduinţă pe snob. Vă rog eu!

- Da? Vă plac snobii? Şi eu găsesc că ne trebuie mai mulţi snobi, spuse Darie. Dar nu cred că diferenţa de vîrstă dintre noi e atît de mare încît să lăsăm ţiuitul de politeţe să ne zgîrîie creierii. Nu sună mai bine "Să-l priveşti", decît "Să-l priviţi"?

- De acord. Nela.

- Darie. Mă ştie o lume întreagă, numai în ţară habar n-are nimeni că sunt.

- Şi eu sunt de părere că, într-o cultură în care nu avem oameni dispuşi să se prefacă a le place chiar şi ceea ce nu înţeleg...

Compozitorul, sătul de astfel de discuţii, care-l aduseseră în actualul ghetou, o întrerupse:

- Poţi să fii liniştită, nu e încă inflaţie de snobi. Mai încap.

De mult nu se mai consola cu gîndul că îşi poate metamorfoza concertele în veritabile happeninguri prin îngroşarea faptului că, în ciuda intrării libere, erau mai mulţi muzicieni pe scenă decît public în sală.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

Cel puţin de trei ori făcuse figura de a se instala în fotolii, la mijlocul piesei, rugîndu-i pe cei cîţiva spectatori rătăciţi să urce pe podium şi să cînte ei în continuare, cum s-or pricepe.

Nela nu se mai întreba ce vrea ăsta de la ea. Atîta vreme cît clienţii nu se înghesuiau la dozator, respectiva discuţie elevată n-o deranja. Încerca să şi-l imagineze pe taică-su văzîndu-i împreună, ea şi Sonerie în parc, mînă în mînă, dar nu putea nicidecum să-l facă pe bătrîn să reacţioneze altfel decît o făcuse ori de cîte ori o surprinsese în realitate cu vreunul de braţ, "Lasă golanii, Neluţo, şi-apucă-te de învăţat, c-acuşi ne betegim şi rămîi fără nici un căpătîi!".

Îi înţelegea mai bine decît oricine altcineva solitudinea. Şi ea se simţea ca într-o rezervaţie, de poezie. Cum ar suna oare unul din poemele sale pe muzica lui Darie?

Era în culmea descumpănirii. I se mai întîmplase în studenţie să aprindă în spiritul vreunei ţărăncuţe focul snobismului, dar niciodată cu aşa puţin efort. Se obişnuise atît de mult să fie dispreţuit, încît i se părea ceva în neregulă în atitudinea Nelei.

Complexul de inferioritate - căpătat la concertele rock, unde-i vedea pe foşti colegi de-ai lui, cu note mult mai mici la examene, scărpinîndu-se după ureche, la sfîrşitul spectacolului, întrebîndu-se cu care dintre admiratoare să-şi petreacă noaptea - îl soma să bată în retragere. Nela era prea proastă pentru un vînător. De bună seamă că o confundase.

Nu mai avea însă curaj să încerce la alt dozator. Va pleca direct în subsolul Filarmonicii, unde va exersa pe furiş genul acela de muzică detestat. O să înceapă cu Piazzola.

Dar era deja prea tîrziu: Nela se îndrăgostise de el.

Îl lăsă să plece. Seara, îl sună la numărul de pe cartea de vizită. Nu i-a răspuns nimeni. A identificat pînă la urmă blocul, s-a dus la uşa lui....

Nu achitase factura telefonică. De trei zile nu mai avea ton.

Editura LiterNet, 2002

– Şi multe alte lucruri înscrise pe cartea mea de vizită nu mai sunt valabile, îi zise, dimineaţa, Darie. Cred că mi-a expirat identitatea.

Se îmbrăcă în grabă, rugînd-o să facă şi ea la fel, căci îl aştepta orchestra la repetiţii, iar pe Nela clienţii o înjurau deja, cu siguranţă.

Ea refuză, spunînd că vrea să retrăiască în faţa unei coli de hîrtie mult aşteptatul moment al deflorării.

Darie se întrecuse pe sine, acuplîndu-se de cinci ori cu vînzătoarea de bere. Răzbunase astfel cele cîteva luni scurse de la ultima experienţă de acest gen.

I se făcuse greaţă de sex, aşa că trebui s-o ridice forţat de la masa de scris, s-o îmbrace şi s-o expedieze cu taxiul în tîrg.

Niciodată nu coborîse atît de mult ştacheta intelectuală a celor care, de milă ori din snobism, veneau să se culce cu el. Nici de-acea dată nu-i aparţinuse iniţiativa. Probabil că hotărîrea de a părăsi de urgenţă ţara în care se ratase îi luase minţile...

Versurile pe care apucase Nela să le compună îl făcură să vomite.

"A fi sau a nu fi

Între a fi şi a nu fi eşti tu,
cel care nu vrea să existe pentru a fi,
ci speră ca secundele să moară
însetate de iubirea de a fi sau a nu fi.
Te-ntrebi dacă a fi sau a nu fi e de-ajuns cît să spui:
Trăiesc pentru a fi sau a nu fi pentru tine."

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

Îşi sacrificase copilăria, tinereţea, pentru ce? Ca să-i spună că-i genial o ţărancă proastă care ţinuse morţiş să aibă muzica lui drept fond sonor al debutului sexual?!

Pentru întîia oară, nu mai dădu vina nici pe destin, care împinsese fenomenul muzical pînă în buza atomizării, nici pe diavol, ai cărui mesageri din mass-media plasaseră muzica contemporană la periferia evenimentului, ci pe sine. Admise, în sfîrşit, că se înşelaseră toţi cei care avuseseră încredere în el. Pur şi simplu NU AVEA TALENT.

După ce rosti verdictul acesta, se simţi atît de uşurat, de parcă ar fi renăscut. Iar dac-o mai prinde pe aia că-i dă vreo poezie să i-o pună pe note...

Dar era deja prea tîrziu pentru eventualele răzbunări. Nela îi spusese adio încă de la coborîrea din taxi. Prea se dovedise neam prost cînd o împiedicase să-şi termine poemul, oricît ar fi fost Darie de talentat!

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

Înainte de a-mi schimba pistolul cu condeiul, nu scrisesem şi altceva în afară de rapoarte.

Preferam să se scrie despre mine. În permanenţă am trăit cu impresia că îmi urmăreşte cineva punctajul în zilele cu trageri, ori vorbele mele de spirit, în serile cu chefuri. Toate aveau un sens, se legau...

După ce-am părăsit cîmpul de instrucţie şi am făcut un foarte scurt stagiu în presa militară, mi-am dat seama că eu, deşi eram plătit pentru asta, n-aveam nici un chef să scriu despre colegii mei, oricît de merituoase percepeam a le fi vorbele şi faptele. Era limpede că aveam să fiu cu atît mai puţin în atenţia unui scriitor, cu cît textul rezultat n-avea nici o perspectivă de desfacere. Cine mai eram eu? Nimeni!

Aşa că n-am ezitat să iau în propriile mîini această misiune de consemnare a ceea ce zic ori mi se întîmplă, mai ales după ce-am început să văd în computerul vorbitor nu o distracţie, ci un veritabil mijloc de producţie literară, cu ajutorul căruia aş putea să continui "Zilele unui tînăr". Trecerea de la hîrtie la suportul digital a întărit decizia de a nu-mi vinde ca obiect exotic, prin Internet, întîiul meu gîngurit literar, ceea ce m-a privat de-o sumă frumuşică de bani, căci sunt extrem de căutate manuscrisele orbilor...

Pot zice că, în cazul meu, conştiinţa auctorială a apărut pe măsură ce sporea dificultatea fizică de scriere a Zilelor. Dacă tot nimeream atît de greu literele, măcar să iasă ceva onorabil.

Dar n-avea cine să mă înveţe cum se scrie o carte de succes. Uneltele lui Nedelciu, neverosimil de bine conservate în mansarda mea, îmi făceau cu ochiul. Folosirea lor nu mi se mai părea nici inutilă, nici ridicolă. Totuşi, i-am dat un e-mail stăpînului, despre care aflasem că are un dezvoltat instinct al proprietăţii, cerîndu-i permisiunea de a-i folosi sculele. M-am prezentat "Buricul Pămîntului".

Editura LiterNet, 2002

"Cu plăcere", răspunse laconic Nedelciu, peste vreo trei zile.

Nu mi-a dat însă şi instrucţiunile de folosire...

Într-o dimineaţă, am luat sub braţ vreo două manuale de-ale Sandrei Brown şi am bătut în capacul unui aurolac mai răsărit, Petruş, pe care îl salvasem odată de la evacuare, convingîndu-l pe Primar că e util să păstrăm la căldurică un ciripitor prin care s-ar putea afla şi cine i-a furat revolverul din maşină, cu o zi înainte, în vreme ce el prezida şedinţa Consiliului Local în care figurau pe ordinea de zi şi represaliile care se impun ca urmare a dezastrului comis de boschetari, săptămîna trecută, la inaugurarea Cantinei Sociale.

Petruş era acasă. Îmi făcu loc să mă aşez pe conducta de apă caldă. Era în formă bună, nu se pilise încă. Respectul pe care mi-l datora învinsese în cele din urmă impulsul de-a mă da dracului, apărut în căpuşorul lui imediat ce-aflase că am chiorît şi că nu-l mai pot ajuta în nici un fel.

- Hai, scoate repede ziarele. Da' să ştii că-ţi citesc numai editorialele, c-am treabă-n Nordului, îmi zise.

Cînd văzu că scot cărţile, avu o reacţie violentă:

- Sari calu, nene!

Era deja pe jumătate ieşit din canal, hotărît s-o taie înspre tîrg, cînd l-am anunţat că ieri fuseseră găsiţi îngheţaţi doi tovarăşi de-ai săi, care se culcaseră fără nici o grijă pe un pat care a fost debranşat la miezul nopţii de la reţeaua de termoficare.

Astfel de informaţii îmi erau încă la îndemînă, deoarece nu plecasem de la Biroul de presă al Jandarmeriei ca de la o stînă părăsita. Pe cît de numeroase erau însă, pe atît de nefolositoare mi se păreau, atîta vreme cît nu erau însoţite de teoria literară care să-mi arate, asemeni unei reţete, cum să folosesc materia primă terifiantă.

Editura LiterNet, 2002

Ţintisem bine. Petruş se întoarse, dar nu atît de motivat interior pe cît crezusem eu că ar valora, în ochii unei potenţiale victime, destăinuirea planului de deconectări viitoare.

– Bine, da' numa' primu' capitol!, zise înciudat, smulgîndu-mi cartea din mînă.

Era evident că va trebui să-mi vînd cu ţîrîita ceea ce ştiam în legătură cu bonitatea asociaţiilor de blocuri aflate pe direcţia conductei lui, dacă doream să aflu cum se construieşte o carte. Regretam superficialitatea lecturilor mele anterioare, cînd urmăream doar acţiunea şi dialogul şi nu visam c-o să ajung clipa asta în care citesc prin ochii unui puşti de unşpe ani, fugit de-acasă de-amorul vagabondajului, de care nu abuzasem niciodată sexual, în ciuda purtării lui atît de ireverenţioase uneori, încît mi-a părut rău adesea că n-am încercat şi eu experienţa asta cu care se mîndresc atîţia colegi de-ai mei.

După două săptămîni de silabisire a felului în care se face un roman de genul celor care îmi plăcuseră mie cîndva, l-am scutit pe Petruş de corvoadă, lăsîndu-l însă pradă neliniştii c-o să-i îngheţe şi lui oasele dacă nu-şi ia pînă la 1 februarie tălpăşiţa înspre zonele pe care i le-am indicat a fi debranşate abia în primăvară-vară.

Dacă aş fi fost un scriitor care se respectă, aş fi notat pe-un petec de memorie mai multe amănunte în legătura cu viaţa pe care o duce tovarăşul meu de drum. Handicapul lui social nu mă interesa prea mult, deoarece era liber consimţit, nu dobîndit.

Mi-a rămas de la el o singură idee, pe care m-am grăbit să i-o trimit lui Mircea Nedelciu, în Paradis, după cotcodăceala de rigoare.

"Ar trebui să avem şi noi radioficare în canale, să aflăm din vreme care blocuri n-or să mai primească apă caldă, ca să nu ne congelăm.

Am îngheţat şi eu o dată, şi m-am trezit înapoi în pizda mamii mele. O auzeam cum plînge şi-mi şopteşte numele.

M-a pufnit şi pe mine plînsul.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

Aicea sunt, mămico. O să fiu un băieţel cuminte, ai să vezi. N-am să mai plec de-acasă. Şi la şcoală o să mă duc, îţi promit!, îmi venea să strig.

Nu mai puteam de bucurie c-o să mă nasc din nou.

Mama mă aşteaptă. Ce-ar fi să-mi iau înainte rămas bun de la prietenii mei?

Şi m-am întors la mine, unde m-am văzut dormind pe ţeavă. După aia m-am dus în celula lui Vase, să-i cer iertare că l-am dat în gît cu pistolu Primarului.

Bine faci că te duci la mă-ta. La liberare tot acolo te-aş fi trimis şi eu, mi-a zis, bătîndu-mă pe umăr, fără ciudă.

Şi-am mai dus o ultimă dată punga la nas, dar n-am tras. De-acu' înainte n-o să mai iau decît pastile, şi numai cînd o să fiu bolnav.

Şi m-am întors iarăşi acolo la mama. Da' parcă trecuse un an, nu o juma' de oră de cînd plecasem aşa de bucuros. Mai întîi m-am pomenit bălăcit în sînge.

Nu-i nimica, aştept pînă-i trece mamii stopul, îmi ziceam, cam îngrijorat.

După aia m-am trezit în faţa unei porţi de argint pe care scria Made in England, şi mi-am dat seama că mama îşi pusese dop.

Nu mă mai aştepta."

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

VI

– La cît ziceai că eşti programat în audienţă?, îl întrebă Maia.

– La unu noaptea fix, răspunse Tavi.

Profitase de-o emisiune TV în direct, în care Primarul le promisese o audienţă maraton tuturor cetăţenilor care vor suna la redacţie. De la masa lor se putea vedea bine la televizorul din restaurant. Maia îi formase numărul afişat pe ecran, la îndemnul Nelei, care nu putea concepe ca drama lui Tavi să nu-l sensibilizeze pe Primar.

Şi-au spus atîţia păsurile, încît s-a blocat linia telefonică la numărul de ordine 49, Mitică Sterian, ţigan cu cinci copii, Aleea Zarzărilor nr.8, n-are nici apă, nici gaze de trei zile. Tavi era penultimul pe listă, problema lui fiind, în formularea sintetică a consilierului Primarului, "vrea bani de carte".

După ce se termină ora "De vorbă cu oamenii" şi văzu cît e de mare cearşaful solicitanţilor, Primarul regretă încă o dată iniţiativa de a oferi audienţe extraordinare. Făcu un calcul şi constată că-l va prinde ora trei în compania concetăţenilor săi, dacă se punea imediat pe treabă şi nu lăsa pe nimeni să depăşească un sfert de oră de doleanţe. Altfel, cine ştie, poate o să-l apuce zorile...

Comandă secretarei o cană mare de cafea, după care îl primi pe întîiul venit.

În realitate, Tavi dorea să se plîngă de răul tratament la care îl supunea Reprezentanţa lui Costi.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

Se aşteptase să întîlnească obstacole în cursa sponsorizării, dar nu i-a trecut prin minte că traseul putea fi minat ca-n Kosovo.

Costi se ţinuse de cuvînt. Dăduse nişte telefoane, dar nu în sprijinul lui Tavi, ci ca să le indice respectivilor oameni de afaceri paginile la care să se uite cînd o veni pe la ei unul care se face că-i orb.

– Despre dumneavoastră e vorba în rîndurile acelea insidioase, zicea Costi fiecăruia în parte. Să nu carecumva să cădeţi în plasă, fiindc-aici nu-i vorba de cerşetorie, ci de-o lucrătură de vă stă mintea-n loc!

Cum majoritatea recent îmbogăţiţilor sunt extrem de sensibili la astfel de ameninţări, n-au stat pe gînduri şi au dat afară piaza rea înainte chiar de a se fi recunoscut în scrierea ei. La "Venus Impex", de pildă, bietul Tavi a fost escortat de body-guarzi pînă dincolo de gardul firmei şi trimis să ceară de pomană în altă parte, "poate-o să găseşti un prost dispus să-şi dea singur cu tesla-n coaie, că şefu' a zis că el nu e".

Şi, ca să fie şi mai convingător, Costi publică în "Trezirea" o tabletă în care atrăgea atenţia că incultura bogătaşilor noştri îi face ţintă şi victimă sigură a agresiunii escrocilor literari. "Ei sunt ca o fecioară sedusă de-un boschetar mascat în Făt-Frumos. Le zice că-i steril, nu-i nici un pericol, şi le bagă trotilul între picioare. Peste nouă luni explodează tot ce-ai agonisit într-o viaţă de om. Microbul subversiv din cărţile veleitarilor e mai pervers decît viruşii calculatoarelor!"

Rîndurile lui Costi nu supărară pe nimeni, deoarece ar fi fost o ruşine să nu ai competenţe manageriale, nu să nu te pricepi la capcanele literaturii.

Urmînd lista pe care i-o dăduse editorul, Tavi ajunse şi la firma de construcţii a nevestei lui Costi.

Îl primi binevoitoare, căci soţul uitase să i-l încondeieze.

Editura LiterNet, 2002

– Pare interesant, zise ea, răsfoind manuscrisul.

Era încă sub emoţia incidentului de la intrare, cînd Tavi nu observase că uşa biroului e dublă, julindu-se destul de urît deasupra ochiului drept. Acum stătea în faţa ei pe un fotoliu, cu o mînă ţinînd ceaşca de cafea şi cu cealaltă şerveţelul parfumat pe care managera i-l dăduse să oprească sîngele.

– Şi cine-i Andreea-Paula? Fetiţa dumitale?

– Nu. Eu n-am copii.

– Eşti căsătorit?

– Am fost.

Tavi îi prezentă apoi şi recomandările de care reuşise să facă rost.

Foştii lui superiori spuneau că Tavi e un om corect, dar fără noroc. Un maior chiar garanta pentru el că nu va deturna eventuala sponsorizare de la destinaţia ei culturală. "Nu a fost niciodată implicat în încurcături financiare, fiind întotdeauna cel mai bun la trageri".

– Aş fi vrut să aflu părerea altora despre dumneata nu doar ca om, ci şi ca scriitor. Eu n-am auzit de tine, sinceră să fiu. Soţul meu ştie că exişti?

Tavi îi mărturisi că nu avusese curajul de a i se înfăţişa marelui scriitor local. În schimb, prin intermediul Filialei Asociaţiei Nevăzătorilor, obţinuse un referat din partea unui romancier din Bucureşti, Sorin Preda, dacă auzise de el. Ar fi vrut să capete cîteva cuvinte şi de la Mircea Nedelciu, dacă auzise şi de dumnealui, dar a intervenit moartea acestuia.

Madam Costi nu era prea încîntată de numele rostite de Tavi. Nedelciu şi Preda se aflau în rîndul celor pe care ştia că soţul ei nu-i suferă, de cînd se credeau mai profesionişti decît el, un simplu şi onest membru al Uniunii Scriitorilor. În ceea ce-i privea pe "reprezentanţii" locali, nu dădea nici o ceapă degerată pe ei, de cînd aflase că violează în grup orice subiect pe care Primarul se îndură să li-l scape din imensa cazuistică a audienţelor sale nonconformiste.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

Cu toate acestea, luă "Cuvîntul înainte" şi-l citi cu voce tare.

– Ia să vedem... "Rar îţi este dat să întîlneşti un talent atît de viguros cum este Cătălin Gavriliu"... Dar cine-i ăsta?

– E pseudonimul meu literar.

– Aha... "Observator atent, ironic şi plin de prospeţime, tînărul prozator ar fi meritat de mult să vadă lumina tiparului. Romanul său **Zilele unui tînăr** nu este numai un pariu literar, ci şi una din puţinele încercări reuşite din literatura ultimilor ani de a lua ca temă realităţile româneşti de după 1989, deruta şi caraghioslîcurile omului simplu, prins în menghina transparentă a tranziţiei. Stăpîn pe mijloacele sale, Cătălin Gavriliu experimentează discret, fără a sacrifica interesul pentru lectură, schimbînd perspectiva naraţiunii din unghiul confesiv al mai multor personaje. Rezultă un text curajos, plin de umor şi de observaţie socială puternică, neiertătoare. Un text grafiat inventiv, cu o dicţie prozastică distinctă, originală. În peisajul literar actual, plin de memorii şi texte datate, **Zilele unui tînăr** aduce un necesar aer de prospeţime, pe care atît critica literară, cît şi cititorii îl vor remarca dintr-o dată. În orice caz, cartea lui Cătălin Gavriliu este o mare promisiune. Nutrim convingerea că vom mai auzi despre frumoasele lui **isprăvi** literare. Sorin Preda"... Bravo, domnule.

Începu să-i explice că firma nu stă prea bine din punct de vedere financiar, că-i asaltată de tot felul de cereri care îi rupeau efectiv inima de durere că nu le poate onora, uite-o fetiţă cu leucemie, e-n clasa a opta, nu-i poţi vedea fotografia dar te asigur că-i un înger, sau Gore, tot un angajat de-al meu, are nevastă-sa cancer la sîn, şi de-abia i-a născut al doilea flăcău...

Aruncă cererea de sponsorizare în sertarul cu tragedii insolubile, dar nu apucă să-i comunice lui Tavi faptul că o să-i dea secretara un telefon acasă de îndată ce va fi apărut întîia oportunitate bănească, căci fu sunată de Costi.

Vorbea atît de tare, încît Tavi înţelese despre ce era vorba.

Editura LiterNet, 2002

Constructoriţa îl lăsă pe clasicizatul ei soţ să-şi verse tot veninul. Îi creştea însă furia, pe măsură ce realitatea din biroul ei dezminţea cele auzite. Comportamnetul lui Tavi - dar mai ales proaspăta lui rană sîngerîndă - nu-i lăsau nici un dubiu. Se afla în prezenţa unei persoane cu foarte serioase probleme de vedere. E absurd să pui la îndoială autenticitatea carnetului său de nevăzător.

- Ascultă, Costi. Nu mă învăţa tu pe mine ce să fac!... Dar chiar mă crezi proastă, măi?... Cum îţi permiţi să-mi ceri să văd alb ceea ce-i negru toată ziua?, şi-i trînti telefonul în nas.

Completă pe loc actele pentru eliberarea imediată a sumei solicitate de Tavi. Avea ceva lichidităţi puse deoparte pentru "Dosarul Marelui Voevod", masivul manuscris despre care auzise, într-un anunţ umanitar citit de crainica postului local de radio, că Filimon, singurul om de cultură faţă de care ea avea un oarecare respect, intenţiona să-l publice, după 30 de ani de aşteptare. Îl mai amîna, ce să facă...

Cele două femei se oferiră să-l conducă pe Tavi pînă la Primărie.

Aerul rece o mai înviorase pe Nela, dar Maia se temea s-o lase să plece singură la cămin în starea aceea.

Spre neplăcerea Maiei, Nela sună îndelung la sonerie - cît gazda îşi căuta cheia în poşetă - recitînd în gînd continuarea lui "A fi sau a nu fi", "Te temi de-a fi sau a nu fi absent / pentru a-ţi aduna părul şi ochii şi culoarea pierdute în fuga sufletului tău. / Te ascunzi de teama de a fi sau a nu fi / în palma întunericului, în străfulgerarea de-o secundă a caniculei primordiale", pe care Darie n-o va şti niciodată. Ar fi fost, într-adevăr, ceva şic să fi debutat cu un volum care avea incluse partiturile originale ale roşcovanului...

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

Atît ar fi vrut: să-l sune în clipa aceea şi să-i spună "Mai ştii cine sunt eu? Da? Îţi mai aminteşti de mine cea vie sau de mine cea moartă?"

O culcă în cealaltă cameră, după ce decuplă telefonul; n-avea chef de adiţionale, cine ştie în ce străinătăţuri i-o fi acum iubitul. Îi lăsă totuşi fereastra deschisă, măcar pe ea s-o viziteze Zbury.

De mîine îi va interzice să mai consume alcool, dacă dorea să nu nască un handicapat. În privinţa chiriei, s-or înţelege ele.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

S-a încheiat o săptămînă de plimbări agale pe străzi din apropierea Gării, pe unde nu demult îi fugăream pe infractori cu focuri de avertisment atît de bine ţintite, încît stelele atinse le cădeau în cap tocmai cînd răsuflau uşuraţi că scăpaseră de caraliu, ca în filmele cu proşti.

Încă se mai bănuiau urmele războiului de la numărul 30, pentru 2oo de metri pătraţi, între doi vecini care se înarmaseră nu doar cu hotărîrile judecătoreşti de intrare în posesie, ci şi cu cocteiluri Molotov, pe care însă nu le-au folosit unul împotriva celuilalt, ci le-au aruncat în noi, patrula chemată de cetăţeni să restabilim liniştea. Parcă se mai păstra în aer şi mirosul lacrimogenelor...

Aseară, indispus de acele dovezi ale unui trecut glorios, atît de apropiat, am intrat în holul Gării, hotărît să recapitulez în minte tot ceea ce am învăţat de la Sandra Brown. Cu aerul că aştept sosirea unui tren, am început să-mi folosesc ultimele rămăşiţe de vedere, în căutarea unui personaj de care să leg o anumită scenă erotică obsedantă.

- Fii atent pe unde calci, domnule!, aud.

Simt sub talpă un obiect. Desluşesc două siluete de femei aşezate pe nişte bagaje uriaşe. În faţa lor erau înşirate, aveam să aflu, cîteva cărţi.

- Iertaţi-mă... Sunt de vînzare?, spun eu arătînd în jos.

- D-apăi da, ziseră basarabencele. Dar nu ştii dumneata oare un hotel pe-aicea, mai ieftin?

Abia descinseseră, erau încă dezorientate.

- Ba da, sigur că ştiu, răspund eu cu glasul pe care îl căpătasem cînd medicul mi-a tăiat orice speranţă de vindecare.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

Încurajate de cumsecădenia mea, femeile mi-au mărturisit că veniseră în oraş deoarece auziseră că aici s-ar vinde mai bine cărţile pe care ele, ca profesoare – una de Română şi cealaltă de Biologie, la un liceu din Chişinău – le primiseră în loc de salariu pe patru luni.

– Am mînca şi ne-am îmbrăca noi cu cărţi, dar nu-s bune, rîd ele, după ce-mi citesc oferta, căinîndu-mă în cor pentru nenorocirea la care tocmai le făcusem părtaşe.

– Dar cine-ţi citeşte dumitale?

– Oi găsi eu pe cineva.

Era pentru prima oară cînd mărturiseam asta fără să-mi fie ruşine de mine însumi. Căpătasem, datorită lor, o anumită demnitate a celui care îşi poate domina handicapul.

Nu avură nimic împotrivă să intrăm puţin la mine, să bem o cafea. Cele 100 sau 200 de cărţi – pe care nu m-au lăsat să le car, ca nu cumva să-mi plezenească de tot retina – le sleiseră de puteri.

Nostalgice ale podurilor de flori, profesoarele au văzut în mine un frate, căruia se grăbiră să-i povestească tot ce li se întîmplase mai important în ultima jumătate de veac de cînd părinţii noştri le dăduseră de suflet la ruşi. Una din ele, de 49 de ani, era divorţată, şi singură îi ţinea în facultate pe cei doi flăcăi, de care tatăl lor uitase complet. Bioloaga era oleacă mai tînără şi mai norocoasă pe plan familial, soţul ei fiind tot în învăţămînt, dar cu treburi care nu l-au lăsat să vină şi el aici. De altfel, şi ele vor pleca poimîine, indiferent de cîte Don Quijote ori Montesquieu or să vîndă, deoarece fac parte din comisiile de bacalaureat.

– Vai, ce animale!, lăsară ele să le scape compasiunea faţă de-un bărbat care avusese asemenea neveste.

Cu cît le dezvăluiam mai multe clipe din infernul meu conjugal – faze pe care nu le povestisem nimănui pînă atunci, nici măcar băieţilor, pe terasă, la o bere – cu atît mă simţeam mai despovărat sufleteşte.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

Ştiau atît de bine să asculte, încît eram dispus să fac ţăndări tot ce-mi mai rămăsese din cursul de psihologie a infracţionalităţii, fundamentat pe ideea că niciodată nu trebuie să-i oferi duşmanului armele propriei tale biografii.

Mersesem pînă acolo încît le-am mărturisit chiar şi numărul anilor de închisoare care ar fi aşteptat-o pe cea dintîi soţie dacă şefii ei nu s-ar fi speriat în ultima clipă de amploarea pe care cercetarea penală a unui furt de cîteva sute de milioane ar fi putut-o căpăta în ajun de privatizare a băncii.

– Vedeam c-o duc din ce în ce mai bine, că frigiderul şi dulapurile erau mai pline decît puteau duce, dar nu mi-a trecut prin minte că toate-s de furat.

– Cum dracu'?!

– Păi asta le-am reproşat şi eu cînd m-au chemat să aranjăm treaba între gentlemani. "Nu voi, conducerea, le interziseserăţi angajatelor să spună acasă ce salariu au, de teamă ca soţii să nu se scape la crîşmă şi să afle ceilalţi amărîţi în ce bănet se lăfăiesc ele?" Habar n-am avut cît aducea ea în casă, zău.

– Dar baremi v-aţi luat apartament, maşină?

– Le-am luat, dar a trebuit să le vindem, ca să scape de pîrnaie.

Vera n-a mai rezistat şi a adormit, încă zîmbind compătimitor. Ileana însă mă întrebă dacă e departe hotelul ăla.

– Nu, e la doi paşi, îi răspund, făcîndu-mi uitată mîna în poala ei, acolo unde şezuse pînă atunci albumul cu fotografii de familie.

– Trebuie că eşti tare nefericit, îmi şopti ea. Măcar de-ai fi avut copii, să te-aline.

– N-au vrut să-mi facă, şi doară nu-i aşa de greu, nu?, îi spun, lăsîndu-mi capul pe umărul ei.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

N-am schiţat nici un gest de mascare a uriaşei erecţii de care sufeream în prezenţa celor 5o de ani ai Ilenei, ba dimpotrivă, îndepărtam cu violenţă orice obstacol din calea privirilor ei.

- Trebuie să plecăm neapărat. Unde ziceai că-i hotelul?, zise ea, desprinzîndu-se încet, dar ferm.

- Puteţi sta la mine. Nu vă costă nimic, decît o noapte de iubire.

Ileana începu s-o zgîlţîne pe Vera.

- Scoală, tu fată, că domnu-i porc!

Aş fi vrut să-i spun că "iubire" poate, într-adevăr, să însemne un copil în carne şi oase, dar la fel de bine poate sugera un proiect comun, de pildă un spectacol de muzică şi poezie. Îmi dădui seama imediat că n-aş fi putut s-o determin să-mi citească proza "Andreea-Paula" din "Zilele unui tînăr". Uitasem să-i spun că-s nu doar fost poliţist, ci şi scriitor, iar ea nu dăduse nici o dovadă că ar avea calităţi muzicale.

- Nu ţi-e ruşine? Chiar că eşti chior dacă ne-ai confundat cu ştoarfele!, şi plecară fără să-mi mai ceară bani pe Don Quijote.

Cu puţinele cunoştinţe de tehnică literară care îmi rămăseseră în cap după explozia bombei sexy "Ileana", am încercat să scriu ceva despre basarabence. Am făcut ferfeniţă ceea ce a ieşit. Cu toate astea renunţai să le mai cer prietenilor mei de la "Moravuri" o fetiţă fierbinte în acea noapte. Astă-noapte, mai precis. Îndemnat şi de "Proza cu Petruş mi-a plăcut", cu care mă gratulase în vis Mircea Nedelciu, am sărit calul şi i-am scris " Şi eu, şi dumneavoastră ne-am luptat cu nişte boli genetice destul de rare. Tu ai scăpat. Eu am rămas la datorie. Încerc să mă apăr prin creaţie. Nu am cu cine să comunic. Nimănui nu-i place ceea ce scriu. Am complexul răţuştii urîte. N-are nici un rost să. Deocamdată ascult cărţi împrumutate de la Filială. Iarta-mi îndrăzneala. Nu-s Ion Creangă, nici nu mă cheamă Mircea Mihăieş ori Adriana Babeţi, dar ce-ar fi să scriem împreună ceva, tu, de-acolo de sus, iar eu, de-aici?"

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

S-au întors, blestemîndu-şi zilele, în sala de aşteptare a Gării, unde au înnoptat. A doua zi au constatat că nici o librărie din oraş nu le acceptă spre vînzare cărţile, aşa cum fuseseră asigurate la Chişinău de una de Chimie, care într-adevăr se întorsese din România cu ceva parale, dar cine ştie prin ce paturi le cîştigase...

S-au apucat, prin urmare, să vîndă cărţile pe trotuar, în speranţa că or să adune măcar banii de întoarcere.

Pe cînd stăteau ele aşa, pierdute, la umbra unui castan, o doamnă în vîrstă intră în vorbă cu ele. Le-a întrebat dacă-s din Chişinău cumva, ce se întîmplase cu ele, de ce-s aşa de amărîte şi, nu în ultimul rînd, dacă au şi cărţi de poveşti pentru copii.

Vera nu se lansă în destăinuri cu aceeaşi repeziciune cu care o făcuse faţă de mine, deşi chipul bătrînei inspira mult mai multă încredere.

I-au spus în cele din urmă totul, inclusiv păţania cu mine. Scandalizată, bunica le ordonă:

– Vă strîngeţi marfa chiar în momentul ăsta şi veniţi cu mine acasă. Voi n-aţi mîncat şi n-aţi dormit ca oamenii de două zile. Nu se poate!

Erau prea obosite ca să se opună. Totuşi, ajunse în faţa blocului în care locuia binefăcătoarea lor, o întrebară:

– Nu vă supăraţi că vă... Staţi numai cu soţul, ori aveţi şi vreun chiriaş mai tînăr? Suntem îngrozite, doamnă, nu mai avem în nimeni încredere. Ne aşteptăm parcă dintr-o clipă-n alta, pardon de expresie, să tabere bărbaţii cu sulele pe noi...

Se liniştiră abia după ce-l văzură pe moşneag zăcînd într-un pat, la televizor.

– Tare seamănă cu bunelul, soţul dumneavoastră, ţinu Vera să-i spună femeii.

– Fetelor, să ştiţi că oraşul ăsta nu e plin doar cu jigodii. Mai sunt şi oameni cu suflet, veterani de război.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

Vera şi Ileana începură să plîngă din toată inima, spunînd că numai necazurile le-au împins să vină aici. Vor să facă şi ele dulceaţă, să-şi vadă copiii ieşiţi din şcoli, să-şi cumpere şi ele nişte haine care să nu le mai trădeze că-s bugetare pîrlite din Moldova, "căci de bună samă că ţoalele noastre v-au atras atenţia", nu numele editurii înscris pe coperte, oricît ar fi încercat bătrîna s-o întoarcă.

Dar cel mai dureros lucru li se păru a fi incestul de care se salvaseră in extremis.

– Spuneţi-mi, stimată doamnă, cum o să mai pot vedea în român un frate?, zise Ileana, oftînd.

După două zile de bună înţelegere cu gazda lor, Vera şi Ileana plecară la bacalaureat, lăsîndu-i în grijă cărţile rămase nevîndute, vreo 5o.

– Mă bucur că v-aţi recăpătat încrederea în oameni, zise mulţumită doamna Ursu.

– D-apăi cum să n-avem încredere într-o persoană care ne-a omenit aşa de bine şi n-a vrut – pardon – să ne fută?!

Cînd va termina de distribuit cărţile printre rudele şi cunoştinţele ei, doamna Ursu le va expedia banii la adresa convenită, în cel mult două luni, după aprecierile ei.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

VII

La Mecena au venit, ca la un judecător, o mamă şi-un copil. Ştiau de ciudăţenia Primarului, de cînd venise în campanie în cartierul lor. Stătuseră cu mîinile pe clapele telefonului de la începutul emisiunii.

Întîi de toate, s-au dezis de protestul aurolacilor, "care nu-l reprezintă în nici un fel pe Gigel al meu".

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

– Nici ce-a făcut tante aia din ziar, de şi-a dat foc în faţa casei matale, ca să se încălzească după trei nopţi dormite pe acoperiş, nene, n-o reprezintă pe mămica, ţinu băieţelul să precizeze la rîndul său, arătînd şi că ştie să citească titlul de-o şchioapă de pe prima pagină a "Răcnetului" pe care îl ţinea în mînă.

Se înscriseseră în audienţă deoarece auziseră că Mecena este un bun psiholog. Or vedea ei dacă spovedania lor merită milionul. Ce-i costa să încerce?

– A venit plin de noroi, de la fotbal, dom' Mecena, şi a urlat că-i e foame, să-i dau ceva repede să mănînce, că-l aşteaptă băieţii jos. Altfel, a zis, îţi tai gîtul cu cuţitul ăsta de bucătărie!, începu mama.

– Mi-a smuls cuţitul din mînă şi mi-a dat două palme peste faţă. Dai în mine?!, i-am zis. Lasă că-ţi arăt eu! Şi-am lovit-o în cap cu o farfurie, continuă copilul.

– Cum vorbeşti, animalule, cu mama ta?, i-am spus. Îmi spargi capul, mie, după ce te-am crescut şapte ani, ţi-am dat să mănînci ce-a fost mai bun, te-am şters la fund şi te-am scos la plimbare?! Domn' Mecena, m-am năpustit asupra lui ca şi cum aş fi vrut să înjunghii un porc. Dădeam în el cu pumnii şi picioarele, ba-l mai şi scuipam!

– Dai în mine?!, plîngeam eu. Lasă c-o să mă fac odată mare, i-am zis, şi-ţi rup picioarele! Te arunc de la etaj, te fac praf, tocăniţă, o să umbli numai în cîrje!

Mecena mai află că, după ce l-a încuiat pe Gigel în camera lui, mulţumită că nici de-acea dată nu-l omorîse, mama s-a întors cu cîrligele pe balcon, unde o aşteptau pantalonaşii şi tricourile dragului ei copil.

– E handicapat, doamnă?, apucă Mecena să pună o întrebare.

Nu, domn' Primar. E numai din cale-afară de obraznic. Nu ştiu ce-o să mă fac cu el.

Răspunsul femeii nu-l mulţumi pe Primar. Butonul care îi deschidea automat baierele pungii rămăsese neatins. Totuşi, mai încercă.

Editura LiterNet, 2002

– De-a ce-ţi place să te joci mai mult, băi ţîcă?

– În afară de fotbal, de-a făcutul şi desfăcutul maşinilor, răspunse dintr-o suflare Gigel, fericit că i se pusese una din întrebările studiate acasă în consiliul de familie.

Le dădu un milion jumate.

– Sărut mîna, domnule Primar. Cu P mare, nota bene!

– Zi-i mai repede.

– Am mai fost pe la dumneavoastră – de fapt, la consilierul dumneavoastră – într-o problemă cu totul şi cu totul specială. Dumnealui m-a trimis la psihiatru. Poftim, scrie aici că nu-s nebun, zise audiatul, întinzîndu-i o hîrtie.

– Vă ascult. Dar, dacă s-ar putea, pe scurt, că mai aşteaptă şi alţii. C-altfel jar mănînci, Bebe.

– Mă cunoaşteţi?

– Eu ştiu tot ce mişcă-n oraşul ăsta.

– Păi, eu am la mine în mapă o invenţie care poate scăpa lumea de SIDA.

– Ai inventat matale prezervativul?

– Vreau să spun că sunt în măsură să vindec această cumplită boală.

– Da? Ia mai dă o dată încoace cetificatul ăla... Ce le-ai dat de te-au scos basma curată? Zi-i drept!

– Domnule Primar, mă jigniţi. O simplă căzătură în cap, de la etajul unu, pe moale, de care ştiu că ştiţi, n-avea cum să-mi afecteze creierul. Doi plus doi fac patru, rezultat la fel de firesc ca şi lecuirea de care vă vorbeam. Principiul e simplu. Mai complicat e cu finanţarea proiectului.

GHIŢĂ

Mini-roman de Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

– Îmi pare rău, dar pe mine m-a ocolit chestia asta. Nu mă interesează.

– Dacă află străinii, o să regretaţi că m-aţi scăpat printre degete...

– Vezi să nu-ţi scap un levier peste gură!, zise colericul, dar imediat îşi aminti că era şi presa de faţă, şi o drese, întrebîndu-l dacă se pricepe la maşini.

– Cercetările mele sunt în bio-fizică, nu...

– Îmi pare rău, nea savante, dar n-aveţi decît s-aşteptaţi americanii să vină şi să vă cumpere ideea.

– Chiar aşa o să fac. Dacă în ţara care mi-a dat materia cenuşie nu-i chip să răzbesc, mă vînd primului venit, domnule Primar.

– N-ai decît să faci trotuarul. Adio!

În mod cert, nu fusese o idee prea fericită "Noaptea uşilor deschise". Telefonul lui Costi venise prea tîrziu. Cei de la televiziune difuzaseră deja de vreo trei ori clipul promoţional în care se anunţa că, la o oră după emisiunea la care era invitat Primarul, acesta va susţine o audienţă kilometrică.

La capătul precedentelor trei “nopţi” din actualul mandat se simţise mai încrezător în sine. Comunicarea era mult mai liberă, într-adevăr, reuşea să pătrundă în intimitatea unor fenomene sociale de care serviciile lui birocratice habar n-aveau că există...

Acum, ceva îi spunea că misiunea lui pe lume era nu de a fi Mama Răniţilor, ci măcar şef de stat, la adăpost de nerecunoştinţa supuşilor. Vestea că i se pregăteşte ceva rău îi amplifica gustul amar lăsat de protestele violente ale boschetarilor. Le-a făcut cantină; au vandalizat-o şi, ca mulţumire, i-au spart maşina şi i-au furat pistolul. I-a scuturat atunci puţin prin beciurile Poliţiei, dar apoi le-a aprobat cererea să ocupe fundaţiile noii catedrale. Vizita Patriarhului, anunţată peste-o săptămînă, a impus evacuarea temporară a băieţilor, pînă trece iureşul. Crezuse că fusese bine înţeles de căpeteniile lor atunci cînd le-a asigurat că nu e vorba de-o

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

biserică catolică, care se ridică în cîteva luni, maxim un an, ci de una ortodoxă. Cel puţin zece ani de-acum încolo n-o să-i mai deranjeze nimeni, dacă-i el Primar.

Şi ce-au făcut borîţii? I-au bombardat noaptea trecută ferestrele cu pietre. Dar ce-ar fi vrut dumnealor?! Să-l ducă pe IPS la tîrg, să-i dea o bere, un mititel şi-un loc de muncă?

Nu se ferea de presă, deşi era mai tot timpul luat peste picior din cauza limbajului suburban la care revenea ca la origini de fiecare dată cînd o discuţie protocolară ajungea să-l enerveze cîtuşi de puţin. Consilierii lui de imagine îi creaseră, înainte de alegeri, marota maşinilor, făcînd din cultivatul absolvent al Automobilelor de la Piteşti un candidat popular, care-avea şi el o dambla, ca tot românul: scăpa uneori cai-putere pe gură. Cînd a fost să aleagă dintre cei zece aspiranţi la fotoliul de Primar, localnicii şi-au amintit de înjurăturile cu levier, la adresa stării de fapt din urbe, şi de sloganul "Oraşu-i o Dacie defectă. Trebuie s-o reparăm!", la urmă fiind mai mulţi cei care au apreciat că-i nevoie de-un mecanic - fie el şi grosolan - decît cei care au optat pentru şoferi şpilcuiţi.

- Mai rămîi totuşi un pic. Cine ştie, poate ai noroc, zise Mecena, formînd un număr la celular. Ce faci, bă? Şi eu, pe-acilea, cu tot felul de nebuni pe cap... Tu, mai demult, mi te-ai plîns că te mănîncă undeva, că... N-ai fi avînd, vere, vreo SIDA?... Cum? Sifilis? Slavă Domnului! Bine că-i numai atît. Iartă-mă că te-am deranjat la ora asta. Te pup.

Mecena ridică din umeri:

- Îmi pare rău, dar chiar că nu mă interesează. Măcar de-ai fi fost nebun cu acte, te-aş fi putut ajuta în vreun fel. Te rog, zi să intre următorul.

- Să trăiţi, domule Primar.

- Vă salut cu respect.

Editura LiterNet,
2002

– Eu am o listă de propuneri, fiindcă prin gura mea vorbesc mai mulţi tovarăşi de arme.

– Aoleu! Eşti balaur?

– Sunt şi leu-paraleu cînd ţara mi-e în primejdie.

– Mai dă-o dracului de ţară. Orăşelul nostru contează. Le dau bani cît să paveze cu aur drumurile, iar boii de la centru mă fac să-mi rup servo-direcţia prin toate hîrtoapele pe care nu mai am cu ce să le-astup... Vă pricepeţi la maşini?

– Da, oarecum. Am un Trabant. Mi l-au spart chiar azi-noapte. Dar nu de asta am venit.

– E greţos ce-mi spui, tataie. De parcă hoţii ăştia ar fi violat o babă ştirbă. Mi se încreţeşte pielea, zău aşa. Ce-or fi văzînd la rabla dumitale?

– Nu e chiar o rablă. Se mai ţine încă bine, ca şi şoferul. De cînd mă ştiu am condus oameni şi maşini. Dacă n-aş fi ajuns comandant de batalion, cu siguranţă m-aş fi făcut dramaturg.

– Deci le ai cu reparaţiile auto?

– Nu prea înţeleg de ce mă întrebaţi asta. Cu şalele mele, abia mă pot apleca la şireturi. Eu pentru altceva am bătut la uşa dumneavoastră... Aţi făcut armata, dacă-mi e permis să pun şi eu o întrebare?

– Cum să n-o fac? Sunt ditamai sublocotenentul.

– Eu am fost colonel, am luptat şi pe frontul de Est, şi pe cel de Vest, iar...

– Fost-ai, lele. Scrie-ţi memoriile, c-am auzit că-s la modă, şi lasă-le consilierului meu. N-am timp de poveşti cu nemţi acum.

– Dar e vorba de ceva de-o importanţă capitală!

"Ce poate să scoată pe gură unul care nu s-a mai regulat cu o maşină de zece ani?", îşi zise Mecena.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

– Moşule, pentru mine automobilul e ca lupoaica! M-a luat golan de pe străzi, m-a pus sub burta ei şi m-a lăsat să sug din puţinul ei lichid de frînă. Aşa că, atunci cînd văd un trabantist, îmi vine să-l pun în formol.

– Pentru ceva asemănător v-am deranjat, domnule Primar.

– Da? Vrei să te bag în spirt?

– Nu. Doresc să vă propunem, noi, veteranii, înălţarea unui monument care să înfrunte veacurile.

– Tot nu pricep. Vrei să-ţi cumpăr Trabantul pentru muzeu? Mai am vreo trei acasă. Oi fi eu sentimental, vei fi auzit matale că-s în stare să dau şi cămaşa de pe mine pentru o mîrţoagă ca asta, dar ai sosit prea tîrziu. Numai la nivel de vorbe mă mai înduioşează povestea. Nu mai trec la fapte. Nu cumpăr ni-mic!

– Dar ascultaţi-mă pînă la capăt, vă rog. Nu e vorba de nici un monument al Trabantului!

– Zău? Fii atent, moşule, că pe mine nu mă duci. N-ai de-a face cu nemţălăii matale!

– Fireşte, domnule sub.... Vă asigur de buna mea credinţă. Dacă n-aş fi fost aşa, de mult mi-ar fi şters Dumnezeu numele de pe mormîntul care-mi era hărăzit în război, pe pămînt străin.

– Dumneata eşti mort?

– Nu, cum să fiu mort?! Aş fi putut fi mort, alături de atîţia camarazi pierduţi în Cehia, dar gloanţele duşmanilor m-au ocolit. Eram doar invidios adineaori pe eternitatea lui Sică, un om cu care am copilărit şi care mi-a murit în braţe, în martie 1945.

– Nu te ambala, tataie. Stai calm, că mă aprind şi eu, şi n-o să fie bine. O să rîdă presa de noi, că plîngem, oameni în toată firea. Uite, ăla de la "Răcnetul" e un cîine, zise Mecena, arătînd spre un tinerel care-i fotografia de zor.

Editura LiterNet, 2002

– De ce să rîdă? Doar nu ne-a surprins regulîndu-ne cu curvele, spuse cu demnitate bătrînul colonel. Anul trecut, cînd am fost cu veteranii în excursie, pe cîmpul unde era să ne rămînă şi nouă oasele, am văzut că aproape nu se mai înţelegea numele lui Sică. Nici naiba nu putea citi inscripţia de pe crucea lui.

– Nene, dacă n-aş avea din naştere un respect deosebit pentru bătrîni, pe care i-aş împăia cu drag, zău c-ai merita un levier peste dinţi. Ce mă tot bîrîi atîta cu crucea mamii lui de Sică din copilărie?

– Dar e aşa de simplu, domnule Primar. Mă apropii şi eu de moarte, dar nu vreau să păţesc ca Sică, ci să-mi leg numele PENTRU TOTDEAUNA de o creaţie artistică măreaţă. M-am gîndit la o statuie ecvestră a Marelui Voievod, pe soclul căreia să se găsească un loc şi pentru pomenirea mea. Eu, cel care am avut iniţiativa, nu suport...

– Aşadar nu mai suporţi nici matale să-ţi plimbi beşinile într-un oraş fără statui... Cu ce-o să plătiţi, bă calicilor? Vezi că acum scot levierul!

– Vom căuta sponsori, se înţelege, iar un detaşament de veterani va prinde cu lasoul cîinii vagabonzi. Banii îi vom vărsa în contul statuii. Oraşul n-are statui, dar e plin de cîini.

– Este al doilea nebun pe ziua de azi. Unul vindecă SIDA, iar altul e nemuritor, zise Primarul înspre consilierul său. Lua-m-ar dracu' cu Primărie cu tot, că mai bine rămîneam la ţîţa de ulei a Trabantului.

– Dar ce vedeţi rău în dorinţa mea de a-mi rămîne scris numele alături de-al Marelui Voievod?

– Cine-i ăsta? Mai trăieşte?

– Nu, domnule Primar. Am impresia că a murit cu cîteva secole înainte de a vă naşte dumneavoastră. V-am adus un manual de istorie, să vă documentaţi.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

– Mă iei la mişto, dar nu mă supăr... Ăsta-i? Mi-e cunoscută mutra. Da, sigur am văzut un film cu el. Bătea în turcaleţi ca la fasole, nu-i aşa?... E de-al nostru, născut pe-aici?

– Nu el, ci fiul său.

– Păi să-i facă statuie ăia pe străzile cărora a hălăduit. Ce vii să-mi încarci mie bugetul? Nu vezi că-s rupt în cur?

– Dar el a fost Voievod al tuturor, domnule Primar!

– Eu, de pildă, nu mă consider al tuturor. Asfaltez doar uliţele celor care m-au votat. Nu-mi place să stric orzul pe gîşte. Am evidenţa lor exactă... Cînd aud chestia asta, "preşedinte al tuturor", îmi vine să declar oraşul stat independent, şi să-i belesc pe toţi cei cu număr de capitală. Fiecare să-şi vadă de bătătura lui, să nu-mi mai ceară mie bani pentru gropile altora... Măi, măi, dar gagicar a mai fost tipul. Îmi amintesc perfect. La lecţia despre el am chiulit. Făcea cîte-un copil în fiecare oraş în care i se scula, iar noi, administraţia locală, trebuie să pătimim de pe urma priapismului lui...

– Istoria este răbdătoare, domnule Primar. Mai bine mai tîrziu decît niciodată. Credeţi-mă, e păcat să nu faceţi cunoştinţă cu Marele Voievod.

– Colonele, eu ştiu că matale n-are cine să-ţi mai scrie, ca să-ţi vezi numele pe ceva...

În acea clipă interveni consilierul, atras de uriaşul potenţial electoral al vernisării statuii. Ar fi un excelent prilej de a inaugura "Zilele Oraşului", proiectul pe care n-apucase încă să i-l prezinte şefului. Îi şopti ceva lui Mecena.

– Am o idee. Ce-ar fi dacă Spitalul municipal ar purta numele tău? Şi ăsta poate să dureze o veşnicie, dacă găsim bani să reparăm acoperişul. Oricum, infiltraţiile n-or să-l dărîme într-o sută de ani, dă-l dracului. Ţi-o garantez.

– Domnule Primar, dar eu nu am nici un merit. N-am tratat nici măcar o entorsă de picior de broască.

GHIŢĂ
Mini-roman de Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

– Lasă, nu mai fi aşa modest, glumeţule. Ai fost responsabil cu bancurile pe front? Trebuie că se strică de rîs nepoţii cînd le povesteşti ceva, nu? Să vii şi la mine, să vadă şi Vlăduţ ce-nseamnă să cumperi un bătrîn cînd nu-i mai ai, c-ai mei s-au prăpădit... În război ai fost rănit?

– Da, puţin, la cap. Am căzut de pe cal.

– Şi-ai fost internat într-un spital?

– Da, în Cehia.

– Păi vezi legătura? Stai numai un moment, să verific ceva... Alo, tanti Florica? Săru-mîna, tanti, ce mai faci? Eşti tare amărîtă?... Da' de ce, tăntico? Nu mai plînge... Ce, vrei să-ţi prăjesc eu seminţele? Nu-i de-ajuns că ai monopol la stadion?

Tanti, o să plîng şi eu, şi n-o să ne mai înţelegem. Dă-mi-l mai bine pe nenea Titi... Ce face? Doarme? Cum? Somnul de veci? Atunci lasă-l, nu-l mai trezi, tanti. Dumnezeu să-l ierte... Hai, gata... De mîine o să se cheme spitalul "Constantin Cocioabă". Fii tare, tanti. Du-te şi depune-l în holul principal. Pa... Îmi pare rău, colonele, dar s-a ocupat locul. I-l promisesem lui unchiul Titi încă dinainte de alegeri. Părea aşa de sănătos, că eram sigur c-o să ne îngroape pe toţi.

– Condoleanţele mele. A fost directorul spitalului?

– Nu. Lucra la bucătărie. Cică a alunecat pe-o coajă de banană şi... Destinul... Dar am altceva pentru dumneata. Ce-ar fi dacă una din parcările din centru, să zicem aia din faţa hotelului, ţi-ar purta numele?

– Ştiu şi eu ce să zic?... Ce-mi cereţi în schimb?

– Nimic. Doar să lăsaţi în grija mea ideea ridicării statuii. Să nu mai vorbiţi cu nimeni despre acest subiect.

– Dar sunteţi încredinţat că acea parcare este pentru totdeauna?

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet, 2002

– Aşa cum după războiul atomic o să se mai bea Coca-Cola, aşa-i şi cu parcarea despre care îţi vorbesc. Ai cuvîntul Primarului!

– Trebuie să mă consult cu membrii asociaţiei...

– Mai dă-i dracului, colonele. A lor a fost ideea, ori a ta? Vezi că-ntorc foaia şi te scot pînă şi din cartea de telefon.... N-au decît să prindă cîini în continuare, să aibă şi ei ce mînca.

– Vreţi să spuneţi că nu va mai fi nevoie de contribuţia noastră?

– Dar ce-i oraşul ăsta? O Chină a cîinilor, să obţineţi din belirea lor zecile de miliarde de care aveţi nevoie? Sunteţi nebuni, v-a intrat cîte-o schijă rusească în cap la toţi!

– Totuşi, noi am putea sensibiliza eventualii sponsori. Avem un cor care te face să scoţi fără să vrei nu doar lacrimi, ci şi bani din buzunar.

– Colonele, lasă-i naibii pe cîntăreţi. Baţi palma ori nu?

– Fie. Dar să ştiţi că fac asta numai şi numai pentru eternitate. Merită. Sper ca Marele Voievod să încapă pe mîini bune.

– Să nu-ţi faci nici o grijă. Apropo, colonele. Gloanţele te ocoleau aşa, ca un făcut?

– Da, domnule Primar. Mă ocoleau sistematic, de oricît de aproape ar fi tras duşmanii. De ce mă întrebaţi?

Prietenia dintre Costi şi Mecena, bazată pe pasiunea lor comună pentru vînătoare şi pescuit, lăsase urme adînci în fiecare. Scriitorul împrumutase limbajul porcos – care îi îmbunătăţise potenţa sexuală, relaxîndu-i în schimb mădularul spiritual – în vreme ce Primarul făcuse o pasiune din continuarea în imaginar a scenelor de viaţă care i se păreau fără cap şi coadă. Acum, de pildă, ar fi vrut să-i spună venerabilului militar "Pot să încerc şi eu cu pistolul ăsta? M-ai făcut în asemenea hal de curios, că dacă nu trag în tine, mă împuşc eu, şi rămîne oraşul orfan, că pe mine nu mă ocolesc niciodată necazurile, ba chiar trag la mine de oricît de departe ar fi pornit sămînţa lor.

Editura LiterNet,
2002

Îmi permiţi să trag?", să tragă efectiv, să-i zboare creierii moşului, "Te-a ocolit pe dracu'. Sofica, de cîte ori să-ţi spun să nu mai laşi nebunii să intre la mine?", să vină secretara şi să tîrască de picioare cadavrul pe culoar, "Hai, băi băieţi, puneţi mîna, lăsaţi filmatul", apoi să deschidă fereastra şi s-o vadă pe nebuna de astă-noapte, goală-puşcă-n faţa Primăriei, "Io-mi dau foc, iar Primarului nici că-i pasă. Vreau să-l văd măcar o noapte dormind pe acoperişuri ca mine", să respire adînc răcoarea nopţii, gîndind în sinea lui "Dar ce-s eu, fa, motan în călduri? Cum să nu-mi pese?", după care să strige "Ce vrei, cucoană? Un foc, să te-ncălzeşti?", şi s-o împuşte,"Ia un foc!"

Dacă n-ar fi apucat să-şi vîndă fiecare parcelă de biografie scriitoraşilor din Reprezentanţă, dîndu-le astfel o bucată de pîine amărîţilor ălora de care se săturase să-i tot vadă pe la uşă cu hîrţoagele sub braţ, mai-mai că s-ar fi apucat el însuşi de scris romanul vieţii sale.

Multele treburi ale administraţiei nu-i dădeau însă răgaz pentru aşa ceva. Se mulţumea să le comunice meseriaşilor, la întîlnirea săptămînală cu ei, astfel de fulguraţii.

Făcuse o licitaţie în toată regula. Partea leului revenise, fireşte, starostelui Costi, care scrisese mai demult ceea ce îi mărturisise Mecena pe cînd îşi făceau amîndoi nevoile în Balta cu crapi de lîngă oraş. Întîia lui iubire, faţă de-o colegă de grădiniţă care i-a dat şerveţelul ei de la pacheţel să se şteargă la fund, îl emoţionase în asemenea măsură - datorită iscusinţei poetului de a transforma ridicolul în sublim - încît decise să-şi retrăiască astfel toată viaţa.

Aveau cinci sau şase anişori, erau vecini, şi-n tot drumul lor de întoarcere acasă nu găsiseră nici un veceu public. Mecenică a zis că nu mai poate, se duce în spatele blocului ăluia şi-şi dă drumul. Nuşa, şi ea, că face pipi cu el.

- Da, dar eu fac şi caca, vru băieţelul să lămurească lucrurile.

- Şi mie îmi vine, nu se lăsă fetiţa.

Editura LiterNet, 2002

La faţa locului, luă şerveţelul în care fusese împachetată felia de pîine unsă cu margarină, îl rupse în două şi îi dădu o bucată viitorului Primar, pe care excreţia îl prinsese total nepregătit.

Mecena abia aştepta să iasă de sub pana măiastră a lui Costi et comp. momentul căsătoriei, al botezului lui Vlăduţ şi chiar al morţii tragice - în casă, asfixiaţi pe cînd urmăreau "Santa Barbara" pe programul 1 la colorul pe care Mecena tocmai li-l dăruise în semn de recunoştinţă că-l aduseseră pe lume şi-l făcuseră, ba cu vorba bună, dar mai mult cu nuiaua, Om - a părinţilor săi. Costi, la rîndul său, îşi zorea scribii să termine subepisoadele din sarcină. De-o lună aproape îl tot duceau cu vorba că-s aproape gata.

Mecena ceru time-out de-un sfert de oră. Nu crezuse că are alegători atît de tîmpiţi.

Pe cînd consilierul îi aprindea pipa, lui Mecena îi veni ideea să-l invite pe Costi să-şi reocupe pentru o oră fotoliul de Primar, cît trage el un pui de somn. De ce n-ar pune la lucru izbitoarea lor asemănare fizică?

Nu-l găsi însă nici la revistă, nici acasă. "Mă cac pe celularul tău, dacă-l ai şi nu-l ţii deschis. Bine că ştii numai să-mi bagi mortu-n casă!", îşi zise, încă sub impresia convorbirii cu Costi de la prînz.

Tavi nimeri aşadar cît se poate de prost. Ziariştii de la "Trezirea" plecaseră, după ce imortalizaseră momentul în care Primarul îşi întoarce pe dos buzunarele de la haină în semn că rămăsese lefter. Abia a doua zi au aflat, din ziarul concurent, că Mecena dăruise inclusiv acea haină, ultimului de pe listă.

Despre Tavi, penultimul, nu pomeni nimeni. Prezenţa lui în cabinetul Primarului a fost atît de discretă şi lipsită de consecinţe, încît însuşi protagonistul ei o uită în scurt timp.

Pagina anterioară
Cuprins
Pagina următoare

Editura LiterNet, 2002

Nici măcar nu şi-a aruncat privirea peste referinţele lui Tavi. În schimb, a studiat cu atenţie carnetul de nevăzător. Ca să verifice informaţia pe care i-o dăduse Costi, scoase de mai multe ori limba la el. Tavi îşi păstra candoarea cu care intrase aici ca la un binefăcător.

"Cum ar putea amărîtul ăsta să mi-o coacă?", se întrebă el, pe cînd Tavi îşi expunea teoria supravieţuirii scriitorului în condiţiile grele de azi.

- Domnule Primar, vor să ceară trei cărţi pentru intrarea în Reprezentanţă. La pensia mea, ar trebui să aştept douăsuteşapte ani ca să strîng banii ăştia. De sponsorizări nu poate fi vorba, deoarece Costi mă sapă pretutindeni.

Cred că şi dumneavoastră vi s-a spus că-s un simulant, un veleitar în fundul căruia nu-i bine să bagi bani, fiindcă aş muşca mîna celui care mă ajută... Mă cunoaşteţi dinainte, domnule Primar.

Ştiţi că pe vremea mea n-ar fi fost posibilă anarhia de acum, cu aurolaci care să vă spargă geamurile la casă... Nu m-a bătut de-ajuns Dumnezeu? Ce mai are Reprezentanţa cu mine?

Întotdeauna se simţise dezarmat în faţa handicapului. "Doamne, numai lumina ochilor să nu mi-o iei!" îşi zicea ori de cîte ori întîlnea vreun orb. Dar nu-i putea cere consilierului un milion pînă mîine, ca să scape odată de Tavi, fiindcă nu şi-ar fi iertat niciodată prostia de a fi dat bani unuia care l-ar fi batjocorit în scris. Ziariştii nu îndrăzneau niciodată să depăşească graniţele publicităţii negative, deoarece directorii lor n-aveau nici un chef să le zboare chioşcurile peste noapte ori să le fie vînaţi fără milă difuzorii volanţi. Nefiind membru al Reprezentanţei, Tavi era periculos prin aceea că nu putea fi controlat.

Mecena se amuză pentru cîteva clipe, imaginîndu-şi cum ar fi reacţionat Costi, acum, dacă ar fi acceptat joaca de-a Primarul şi-ar fi fost nevoit să asculte pîra împotriva şefului Reprezentanţei... Nu-l putea condamna pe Tavi că scrie, mai ales de cînd era şi el contaminat de microbul ăsta. Cel de-al doilea handicap al fostului jandarm chiar îi provoca mila.

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002

El, de bine, de rău, avea la dispoziţie medici, care-o puteau lua razna la primul semn în locul său, atunci cînd Primarul ar fi simţit că adîncirea vreunui gînd riscă să-i atace minţile. Iresponsabili mai erau cei care îl încurajau pe Tavi să persiste în acea rătăcire! Te droghezi, să vezi cum e, dar cu măsură şi sub o supraveghere competentă...

Intuind unde bate, Mecena îl ajută pe Tavi să se elibereze şi de cea de pe urmă speranţă, spunîndu-i că nu mai are liber nici un colţişor de biografie.

Tavi pricepu că ideea sa, pe care o crezuse originală, era deja instituţionalizată. De pe urma ei trăia Reprezentanţa, asemeni magazinelor de la care nu cumpără nici dracu', dar supravieţuiesc datorită banilor murdari pompaţi în ele. Se simţi la fel de ridicol ca în liceu, cînd expresia "Deschizi uşa cu fruntea", extraordinara invenţie lexicală a ţărănuşului buimăcit de realităţile oraşului, stîrnise o reacţie plictisită în colegul căruia i-o rostise în premieră, "Dar cum vrei altfel să intri, dacă ai mîinile ocupate cu şperţul?!"

Neavînd ce da încît să nu regrete mai tîrziu, Mecena îi făcu semne consilierului său, chiar sub nasul lui Tavi, să-l scoată afară. Era indispus de faptul că Îndoiala nu-i lăsa Mila să reacţioneze în aşa fel încît el să n-aibă nici o remuşcare la noapte. Sună însă telefonul.

– Alo, da, eu sunt. Ce-i, bă? Cînd s-a întîmplat? Aha. Cum o chema? Nela Borcea? Cum? Storcea? Am înţeles. O fi fost somnambulă, bă. Chemaţi Poliţia, Salvarea, tot tacîmul... Hai salut.

Mecena se întoarse cu un aer binevoitor la Tavi. Îşi găsise pacea interioară. Acum avea ce-i oferi!

– Îţi dau un subiect tare de tot. Rupi gura tututror. Adineaori am aflat că o tînără s-a sinucis în centru. S-a aruncat în cap de la etajul opt. Treci pe-acolo, e aproape. Dacă vrei, îţi zic şi cum aş începe eu romanul: În ziua în care avea să se sinucidă, Nela Storcea, sau Borcea, la alegere... E bine?

Editura LiterNet, 2002

Mecena îşi luă rămas bun de la Tavi.

Îl conduse personal, de braţ, pînă în stradă. Se auzeau deja sirenele maşinilor de Poliţie.

Se întoarse în cabinet, unde îl aştepta ţiganul din coada listei.

Era bucuros că nu se crease precedentul să iasă un handicapat de la audienţă cu mîna goală. Nu de ochii presei, ci pentru liniştea lui sufletească.

Cînd îşi scoase haina, s-o dea celui fără de ajutor de şomaj, se rugă ca subiectul Nela să-l abată pe Tavi de la diabolica "lucrătură de-ţi stă mintea în loc". Dar-ar Dumnezeu să nu-i ajungă toată viaţa să povestească de ce a murit fata aia!

mai-septembrie 1999

Pagina anterioară

Cuprins

Pagina următoare

GHIŢĂ
Mini-roman de
Cătălin Gavriliu

Editura LiterNet,
2002